Ազգ
Azg
4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2008 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 203 (4097)

Օբաման հաստատել է իր խոստումը հայերին

Դեմոկրատական կուսակցությունից ԱՄՆ-ի նախագահի թեկնածու Բարաք Օբաման վերահաստատել է իր հանձնառությունը՝ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման եւ այդ հարցով Կոնգրեսին ներկայացված թիվ 106 բանաձեւի վավերացման ուղղությամբ: Հոկտեմբերի 31-ին նախագահի եւ փոխնախագահի թեկնածուներ, սենատորներ Բարաք Օբամայի եւ Ջո Բայդենի հրապարակած համատեղ հայտարարության մեջ նշվում է. «Բարաք Օբաման ամերիկահայության հետ կիսում է ցեղասպանությանը վերջ դնելու սկզբունքային հանձնառությունը՝ սկսելով աշխարհի պատմության մեջ գործադրված ցեղասպանությունների ողբերգական փաստերը ճանաչելու գործընթացով»: ՀՅԴ Արեւմտյան Ամերիկայի կենտրոնական կոմիտեի հանրային կապի գրասենյակից փոխանցում են, որ Օբամայի եւ Բայդենի համատեղ հայտարարության մեջ նաեւ ասվում է. «ԱՄՆ ու համաշխարհային համայնքը պետք է վերհիշեն անցյալը եւ դասեր քաղեն մարդկության դեմ գործադրված անցյալի ոճրագործություններից: Սուդանում ականատես ենք լինում նույնանման բիրտ մարտավարությունների՝ տեղահանությունների, սովամահության եւ զանգվածային ոչնչացումների գործադրման, որոնք օսմանյան իշխանությունները կատարեցին հայության դեմ 1915 թվականին: Որպես նախագահ՝ Օբաման կշարունակի պահպանել Հայաստանին տրվող ամերիկյան օժանդակությունը: Նա նաեւ կզորացնի քաղաքական, ռազմական ու մշակութային կապերը Միացյալ Նահանգների ու Հայաստանի միջեւ»:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ընտրություն նոր հույսի եւ հին փորձառության միջեւ

Վաղն առավոտյան հայտնի կդառնա, թե ով է ընտրվել Մ. Նահանգների նախագահ: Ամերիկացի ընտրողները, ավելի ճիշտ՝ նրանց ներկայացուցիչներն այսօր վերջ կդնեն շուրջ 2 տարի երկարող նախընտրական մարաթոնին, որի դրամատիկ հանգրվաններին հետեւեց նաեւ հայ ժողովուրդը մեծագույն հետաքրքրությամբ: Եվ ոչ միայն մեր ժողովուրդը, որ առանձնահատուկ հետաքրքրություն ունի այս ընտրություններում՝ Ցեղասպանության հարցով, այլեւ աշխարհի բոլոր ժողովուրդներն ու երկրները՝ ե՛ւ առանձնահատուկ, ե՛ւ համընդհանուր մտահոգություններով:

Քանզի, այո՛, լինելով մերօրյա հզորագույն կայսրություն, Մ. Նահանգներն իր իրական հզորանքին, ռազմական, քաղաքական թե տնտեսական, միախառնել է հզոր քաղցությունը, թե երկրագնդի վրա պատահող ամեն ինչ, անգամ... այլմոլորակայինների հարձակումները, պետք է հարթվեն-լուծվեն-հետ մղվեն Մ. Նահանգների նախագահի ղեկավարությամբ: Մի տեսակ՝ աշխարհի պրեզիդենտ, որի ամենակարող ուղեղում կան բոլոր հարցերի պատասխանները:

Անշուշտ, դա հեռու է իրականությունից, բայց, այնուամենայնիվ, Վաշինգտոնը, ավելի շուտ՝ Սպիտակ տունը, իրոք շատ բան է տնօրինում, երբեմն ճիշտ եւ հաճախ՝ սխալ ձեւով: Ապացույց՝ տնտեսաֆինանսական ամերիկածնունդ վերջին ճգնաժամը: Եվս մեկ ապացույց՝ իրաքյան անիմաստ եւ ապիկար ներխուժումը:

Հետեւաբար, իրոք, աշխարհում շատ բան [illegible] կախված այն անձից ու նրա թիմից, որն առաջիկա 4 տարիներին կիշխի Սպիտակ տանը: Ինչպես ասում են՝ Մ. Նահանգների փռշտոցը հարբուխ եւ հրաբուխ կարող է առաջացնել աշխարհի մնացյալ մասում: Եվ բնավ պատահական չէ, որ աշխարհի շատ ժողովուրդներ, ներառյալ նաեւ մեր ժողովուրդը, այսքան շահախնդիր հետեւում են ամերիկյան ընտրություններին, քանզի գրեթե բոլորը, տարբեր համեմատություններով, խիստ դժգոհ են Ջորջ Բուշ կրտսերի վարչության «փռշտոցներից» եւ ցանկանում են փոփոխություն, դրակա՛ն փոփոխություն, որի հույսը ներշնչում է թեկնածուներից Բարաք Օբաման: Տարբեր երկրներում BBC-ի վերջերս անցկացրած հարցախույզը այդ է ցույց տալիս: Նմանապես՝ Հայաստանում անցկացված տարբեր հարցախույզները, որոնց արդյունքում Օբաման հաղթելու է 4-1 հարաբերությամբ:

Այնուամենայնիվ, քվեարկելու իրավունքը պատկանում է միայն եւ միայն ամերիկացի ժողովրդին: Նա պետք է ընտրություն կատարի Բարաք Օբամայի եւ Ջոն Մակքեյնի միջեւ, երիտասարդ, հրաշալի հռետոր, սենատորական քիչ փորձառությամբ, հարուստների հարկերը հօգուտ միջին ու համեստ խավերին ավելացնել եւ [illegible]ողջապահական ապահովագրությունը կատարյալ դարձնել խոստացող, համաշխարհային համագործակցության ջատագով եւ ցեղային խտրականության դեմ պայքարի մարտիկ՝ աֆրիկյան ազգանունով եւ արաբական հայրանունով 47-ամյա դեմոկրա՞տը, թե՞ վիետնամական պատերազմի հերոս, երկարատեւ կտտանքների ենթարկված պատերազմական գերի, սենատորական 37 տարվա փորձ ունեցող, Իրաքում եւ այլուր ուժի քաղաքականության ջատագով, համառ բնավորությամբ, երբեմն անկարելին կարելի դարձնող քաղաքական գործիչ, հարկերն ու տուրքերը նվազեցնել խոստացող, 72-ամյա հանրապետական թեկնածուն:

Ամեն ինչ կախված է նրանից՝ ամերիկացի ընտրողից, որն այսօր լրիվ հնարավորություն ունի ընտրություն կատարելու երկու տարբեր անհատականությունների, երկու տարբեր բնավորությունների, երկու տարբեր կոնցեպցիաների միջեւ՝ խոստ[illegible]նալից եւ հուսատու նո՞րը, թե՞ փորձառու եւ վճռական հինը: Միայն թե ռասիզմը որեւէ դեր չխաղա:

Մեյենդորֆյան հռչակագիր

Ինչու նախագահները ստորագրեցին այդ փաստաթուղթը

ԱՐՄԵՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

Նոյեմբերի 2-ին մերձմոսկովյան Մեյենդորֆ դղյակում Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի հովանու ներքո Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները ստորագրեցին մի հռչակագիր, որն առաջին փաստաթուղթն էր 1994-ի զինադադարի պայմանագրի կնքումից հետո, որի տակ կա միաժամանակ երկու հակամարտող կողմերի ստորագրությունը: Այս առումով փաստաթուղթը իսկապես պատմական է, քանի որ թվում է, թե պաշտոնական Մոսկվային հաջողվեց անել անկարելին՝ երկու երկրների նախագահներին համոզել ստորագրել միաժամանակ նույն փաստաթուղթը: Սակայն, իհարկե, կարեւորը այն է, թե ի՞նչ է իրականում Մեյենդորֆյան հռչակագիրը, եւ ի՞նչ են շահում կողմերը այն ստորագրելով: Նշենք, որ ներկայացված թարգմանությունը պաշտոնական չէ եւ կատարվել է որոշակի կրճատումներով: Կներկայացնենք հիմնական այն դրույթները, որոնք հատկապես կարեւոր են այս հռչակագրում եւ որոնք կարող են ազդել ղարաբաղյան հարցի զարգացումների վրա: Եվ այսպես, 5 կետից բաղկացած փաստաթղթի առաջին կետում ասվում է, որ կողմերը «նպաստելու են Հարավային Կովկասում իրավիճակի առողջացմանը եւ ապահովելու են տարածաշրջանում կայունության եւ անվտանգության հաստատումը՝ միջազգային նորմերի եւ սկզբունքների հիման վրա ղարաբաղյան հակամարտությունը քաղաքական միջոցներով լուծելով...»: Այլ կերպ ասած, առաջին իսկ կետով կողմերը հավաստում են, որ խնդրի ռազմական լուծում չի լինի, գոնե մոտակա մի քանի տարիների ընթացքում, եւ բանակցային գործընթացը կշարունակվի միայն միջազգային օրենքների սահմաններում կամ, ավելի ճիշտ, դրանց համաձայնությամբ: Սա, իհարկե, ոչ մի կերպ չի նշանակում, թե Ալիեւը կդադարի ռազմատենչ հայտարարություններ անելուց, սակայն միաժամանակ նշանակում է, որ այդ ռազմատենչության սրությունն այլեւս նախկինը չի լինի:

Տես էջ 3

Գագիկ Ծառուկյանը հանդիպել է Չինաստանի Կոմկուսի քաղբյուրոյի անդամին

«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը Պեկինում հանդիպում է ունեցել Չինաստանի Կոմունիստական կուսակցության քաղբյուրոյի մշտական անդամ Լի Չանչունի հետ:

Ինչպես հաղորդում է «Մեդիամաքս» գործակալությունը, վկայակոչելով չինական ԶԼՄ-ները, հանդիպման ընթացքում քննարկվել են երկու կուսակցությունների համագործակցության ներկայիս փուլն ու հեռանկարային ծրագրերը:

Գագիկ Ծառուկյանը զրուցակցին հրավիրել է Հայաստան:

ՄԵԴԻԱՄԱՔՍ

Բորիս Պիոտրովսկու ծննդյան 100-ամյակին

Սանկտ Պետերբուրգում՝ Պետական Էրմիտաժում, հոկտեմբերի 29-ին բացվել է Բորիս Պիոտրովսկու ծննդյան 100-ամյակին նվիրված «Արարատի ստորոտին» ցուցահանդեսը: Ըստ ԱԳՆ մամուլի ծառայության, բացմանը ներկա են եղել Սանկտ Պետերբուրգում հավատարմագրված դիվանագետներ, գիտնականներ, մշակույթի գործիչներ, հայ համայնքի ներկայացուցիչներ, լրագրողներ: Բացելով ցուցահանդեսը՝ Միխայիլ Պիոտրովսկին նշել է, որ ցուցահանդեսը հիշողություն է Հայաստան երկրի, միմյանց հաջորդող հնագույն մշակույթների, զարմանալի հնագիտական հայտնագործությունների, նաեւ դրանց ուսումնասիրմանը իրենց կյանքն ու տաղանդը նվիրած հնագետների մասին: Ցուցահանդեսը Բորիս Պիոտրովսկու, նրա ռուս եւ հայ գործընկերների, աշակերտների, նրա կնոջ՝ հնագետ Հռիփսիմե Ջանփոլադյան-Պիոտրովսկայայի հիշատակին է: Միխայիլ Պիոտրովսկին անդրադարձել է Էրմիտաժի եւ Հայաստանի պատմության թանգարանի բազմամյա համագործակցությանը, նշել, որ թանգարանի տասնյակ աշխատակիցներ իրենց կյանքը կապել են Հին Հայաստանի հետ, բազմաթիվ հայ գիտնականներ առնչվել են Էրմիտաժի ավանդույթներին:

ՏԻՄ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Բարգավաճ Հայաստանի» հաղթարշավը շարունակվում է

Նոյեմբերի 2-ը եւս մեկ հաղթանակ ավելացրեց «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության հաղթանակներին: Սյունիքի մարզի Սիսիան քաղաքում ԲՀԿ կուսակցությունից առաջադրված **Աղասի Հակոբջանյանը** բացարձակ հաղթանակ տարավ Հայ հեղափոխական դաշնակցության ներկայացուցիչ **Տիգրան Պողոսյանի** նկատմամբ: ԲՀԿ-ն հաղթեց այն կուսակցությանը, որի թեկնածուի դիմում-բողոքով դատարանն անվավեր էր ճանաչել Սիսիանում հոկտեմբերին կայացած քաղաքապետի ընտրությունները: Ու եթե հոկտեմբերին թեկնածուների ձայների տարբերությունը զգալի չէր, չնայած Աղասի Հակոբջանյանը հաղթել է ազատ եւ արդար ընտրություններով, այս անգամ տանելով բացարձակ հաղթանակ, «Բարգավաճ Հայաստանն» ու նրա նախագահ Գագիկ Ծառուկյանն ապացուցեցին, որ ուժեղը եւ արդարը հաղթում է միշտ: Եվ չնայած դեռ մինչեւ ընտրությունները Դաշնակցության թեկնածուն իր կուսակիցներով հայտարարում էր, որ նոյեմբերի 2-ին իրենք ձայների գերակշիռ առավելությամբ հաղթելու են ԲՀԿ ներկայացուցչին, սակայն կիրակնօրյա ընտրությունները, որոնք, ի դեպ, նաեւ ամբողջ ընտրական օրը Սիսիանում գտնվող ԿԸՀ ներկայացուցիչների գնահատմամբ՝ անցել են առանց միջադեպերի եւ խախտումների, հերթական անգամ հաստատեցին, որ ամպագոռգոռ հայտարարությունները հաստատ ընտրական լավագույն տեխնոլոգիան չեն:

Իսկ Սիսիանում հաղթեց ընտրողի ազատ կամարտահայտությունը, հաղթեցին իրատեսական ծրագիրն ու այն հաստատ համոզումը, որ ԲՀԿ նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը միշտ իր խոսքի տերն է եւ մշտապես թիկունք է լինելու Սիսիանին, որովհետեւ յուրաքանչյուր համայնքի, յուրաքանչյուր քաղաքի բարգավաճումից է կախված մեր հայրենիքի բարգավաճումը:

Եվ այսպես, «Բարգավաճ Հայաստանի» հաղթարշավը ՏԻՄ ընտրություններում շարունակվում է, ու նոյեմբերի 2-ին Սիսիանում տեղի ունեցած վերաքվեարկությունը կրկին վերահաստատեց, որ Գագիկ Ծառուկյանն ու նրա ղեկավարած կուսակցությունը երկրի քաղաքական դաշտի կարեւոր խաղացողն են, որին վստահում է ժողովուրդը, որի հետ հույսեր է կապում մեր երկրի քաղաքացին: Ու ինչպես ընտրության օրը Սիսիանում ասաց ընտրատեղամասից դուրս եկող տարեց տղամարդը՝ «Ես քվեարկել եմ Գագիկ Ծառուկյանի օգտին, ես քվեարկել եմ բարգավաճ Սիսիանի օգտին»:

ԱՐՄԻՆԵ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

Լոռու մարզում իրավիճակը կայուն է

Ըստ «Արմենպրեսի», Լոռու մարզում իրավիճակը կայուն է: Առողջապահության նախարար **Հարություն Քուշկյանը** հեռախոսազրույց է ունեցել մարզի առողջապահական ոլորտի պատասխանատուների հետ, տեղեկացել է, որ արդյունավետ վերահսկողություն է իրականացվում: «Լոռու մարզի ինֆեկցիոն հիվանդանոցում գրեթե չունենք նոր հիվանդներ: Բռնկումների նոր դեպքեր այսօր չեն գրանցվել, վարակը կանխվել է», ասաց Հ. Քուշկյանը: Առողջապահության նախարարության հանձնարարությամբ մարզում շարունակվում են անհրաժեշտ միջոցառումները, հիպերքլորացվում է ջուրը, ինչպես նաեւ շարունակվում են ջրի ուսումնասիրման աշխատանքները: Հիշեցնենք, որ վերջին օրերին աղեստամոքսային գանգատներով Վանաձորի ինֆեկցիոն հիվանդանոց էին դիմել քաղաքի տարբեր թաղամասերի բնակիչներ:

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏՈՒՄ

Ո՞ւր է ներքաշում մի անտեսանելի ձեռք Հայաստանը եւ ով է նա

Մարտի 3-ին Մուշեղ Սաղաթելյանին ներկայացված ծավալուն մեղադրանքից ավելի ուշ ավագ քննիչ Վահագն Հարությունյանը որոշ մեղադրանքներ հանել է, քանի որ նախաքննությամբ պարզված որոշ հանգամանքներ վերացրել են դրանց մի մասը: Դատական գործընթացներին մասնակցելու եւ կալանավայրում Մ. Սաղաթելյանի հետ հանդիպումների արդյունքում ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովում արտախորհրդարանական ուժերին ներկայացնող Արամ Հարությունյանը իր նկատառումները ներկայացրեց ԺՀ նիստում: Մ. Սաղաթելյանը դատարանում, մինչ այդ էլ ԺՀ անդամների հետ հանդիպման ընթացքում ժխտել է, որ բռնություն է կիրառել ոստիկանի հանդեպ. գործի հանգամանքների մասին խոսելիս ասվեց, որ 3 ոստիկանները, որ ցուցմունք են տվել բերման ենթարկելու հետ կապված, տառացիորեն նույնն են կրկնել: Ցուցմունքը հավաքված է համակարգչով, ֆենոմենալ հիշողություն պետք է ունենալ՝ անգամ պայմանավորվելու դեպքում նման ցուցմունք տալու համար, ասում է Ա. Հարությունյանը, իսկ դատական նիստի ժամանակ վկաներից Ռշտունին շատ հարցերի պատասխանել է «Չեմ հիշում» տարբերակով, օրինակ, չի հիշել՝ ի՞ր ձեռքով է գրել ցուցմունքը, թե ոչ, դատարանում ասածն էլ հակասել է նրա նախնական ցուցմունքներին: Տուժող Արսեն Արշակյանն էլ հայտնվել է օգոստոսի 5-ին, մինչ այդ նրա եւ Մ. Սաղաթելյանի միջեւ առերեսում չի արվել, բացի այդ էլ՝ Մ. Սաղաթելյանի պնդմամբ, այն ոստիկանը, որի ներկայությամբ իրեն բռնության են ենթարկել, հետագայում դարձել է նախաքննության անդամ:

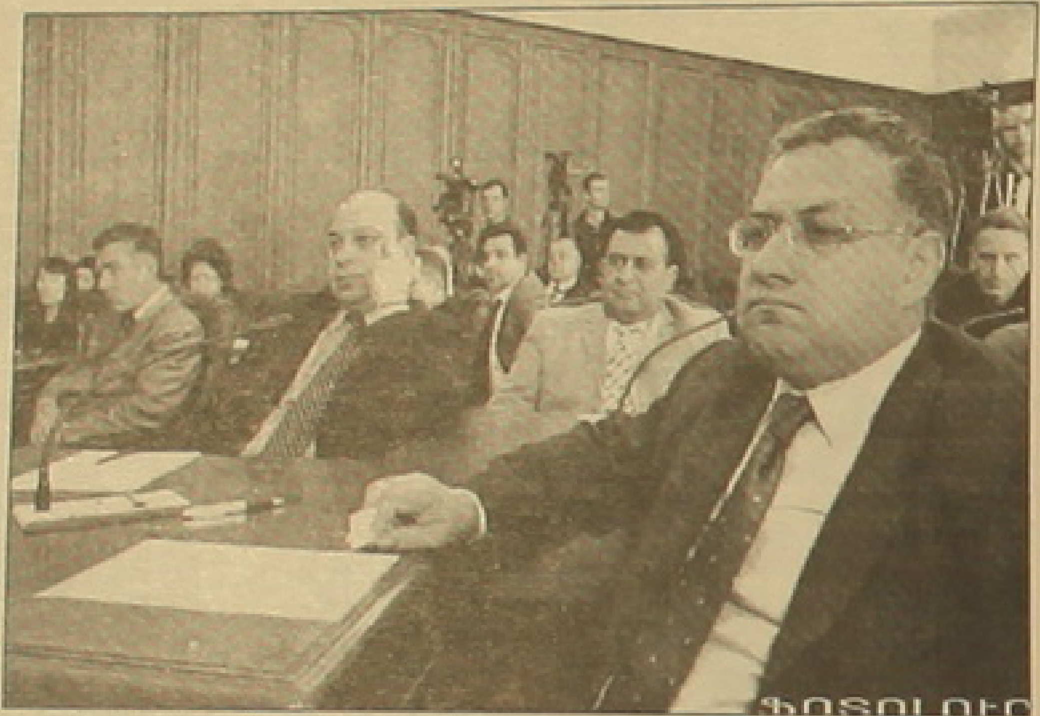

Այս բոլորն էմոցիոնալ շեշտադրումներով ներկայացնող Ա. Հարությունյանը եզրակացրեց՝ կարծես թե մի անտեսանելի ձեռք Հայաստանը փորձում է ներքաշել ոչ բարենպաստ վիճակի մեջ. ինչ-որ մարդիկ ցանկանում են անել այնպես, որ բոլոր դատական գործընթացների ոչ արդար դատավճիռները մյուս ատյաններում չուղղվեն, իսկ Եվրոպական դատարանում դա ի վնաս Հայաստանի լինի: Ապա ավելացրեց, թե հանձնաժողովի, նաեւ՝ հասարակության խնդիրն է, որ ամեն ինչ կատարվի օրենքի սահմաններում, եւ թույնի մթնոլորտն ավելի չխորանա: Ո՞վ է ուզում, որ նման մարդիկ դատապարտվեն... Այս հարցադրումներն անող հանձնաժողովականի միտքը լրագրողներս այնքան էլ չհասկացանք. իսկապես, ո՞վ է ուզում Հայաստանը ներքաշել ոչ բարենպաստ վիճակի մեջ եւ արդյոք ժամանակավոր հանձնաժողո՞վն է այդ խնդիրը լուծելու: Բայց համաձայն ենք ճշմարտացի տեղեկություն տալու եւ խնդիրները չշահարկելու մասով, ինչպես Ա. Հարությունյանն էր ասում. «Տվեք էն, ինչ-որ էստեղ լսում եք, մի մեկնաբանեք, որովհետեւ էն մարդիկ որ զոհերի ցավի վրա կփորձեն խաղալ՝ էդ զոհերը ընդդիմության եւ իշխանության զոհերը չեն, բոլորի զոհերն են: Պիտի փակենք էդ էջը, փակելու լավագույն ճանապարհն իսկական տեղեկություն տալն է, իրոք հանձնաժողովը մեծ գործ է անում, նպաստեք, որ ամեն ինչ նկարագրվի. ով ծեծել է խաղաղ քաղաքացուն, նա Տեր-Պետրոսյանի ժամանակ էլ է ծեծել, այսօր էլ է ծեծում, վաղն էլ կծեծի՝ նույն մարդիկ են եւ պետք է պատժվեն. Եւ էն մարդիկ, որ ոստիկանի վրա են ձեռք բարձրացրել, Եւ ոստիկանը: Բոլորիս խնդիրը մեկն է, որ էդ էջը պիտի փակվի, ցավի վրա միայն սադիստներն ու մազոխիստներն են խաղում եւ հաճույք ստանում»: ԺՀ փորձագետներից մեկն էլ նշեց. «Ճիշտ է, առաջ Սաղաթելյանն էր ծեծում, հիմա իրեն են ծեծում»:

Իսկ երեկ մարտի 1-2-ի դեպքերը քննող ԺՀ-ի նիստին պետք է մասնակցեր փոխոստիկանապետ Ալեքսանդր Աֆյանը, սակայն ԺՀ նախագահ Սամվել Նիկոյանը հայտնեց, թե նա առողջական խնդիրներ է ունեցել եւ կներկայանա հաջորդ նիստին ու պարզաբանումներ կտա հանձնաժողովականներին:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«Պետությունը հոգում է հղիության եւ երեխայի ծննդյան ընթացքն ամբողջությամբ»

Վերստին հայտարարեց Երեւանի առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի վարչության պետը

Երեւանի քաղաքապետարանի առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի վարչության պետ **Արմեն Սողոյանը** երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ նախ ներկայացրեց մայրաքաղաքում իր համակարգած ոլորտի կացությունը այս տարվա 9 ամիսներին: Ըստ վարչության պետի, այդ ընթացքում պոլիկլինիկաներում ամբուլատոր բուժսպասարկումից օգտվել է 1 մլն 545 հազար մարդ, որը 7,8 տոկոսով ավելի է նախորդ տարվա համեմատ: Լաբորատոր հետազոտությունների են ենթարկվել 722 հազար մարդ, որը 24 տոկոսով ավելի է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ եւ դեղորայք են ստացել 109 հազար մարդ՝ 17 տոկոսով ավելի: Այսինքն, Արմեն Սողոյանի համոզմամբ, երեւանցիները սկսել են ավելի շատ օգտվել ամբուլատոր բուժծառայությունից՝ այն անվճար դառնալուց հետո: Նա նաեւ նշեց, որ բնակչության 85 տոկոսն արդեն ընտրել է առաջնային օղակի իր բժշկին:

Երեւանի քաղաքապետարանի առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի վարչության պետը ծննդօգնության համար պետական հավաստագրերի արդյունավետությունը փաստեց, ներկայացնելով այս տարվա 10 ամիսների ցուցանիշները: Նա հայտնեց, որ այդ ընթացքում Երեւանում ծնվել է 13,9 հազար երեխա, որը 7,3 տոկոսով ավելի է նախորդ տարվա 10 ամիսներից: Արմեն Սողոյանը մեկ անգամ եւս տեղեկացրեց, որ պետությունը հոգում է հղիության եւ երեխայի ծննդյան ընթացքն ամբողջությամբ: Նա հայտնեց, որ պետական հավաստագրերով ծննդօգնության վերաբերյալ վերջին շրջանում բողոքներ չեն ստացվել, այդուհանդերձ հայտնեց թեժ գծի համարը, որտեղ քաղաքացիները կարող են հայտնել իրենց բողոքները՝ 544058:

Ա. Մ.

«Արդշինինվեստբանկի» հերթական բարեկարգված մասնաճյուղը Մարտունիում

Այսօր կվերաբացվի «Արդշինինվեստբանկի» վերանորոգված եւ բարեկարգված «Մարտունի» մասնաճյուղը: Ինչպես տեղեկացանք բանկի՝ մեզ տրամադրած հաղորդագրությունից, ժամանակակից եւ որակյալ տեխնիկայով հագեցված մասնաճյուղը հաճախորդներին կսպասարկի առավել հարմարավետ պայմաններում: «Արդշինինվեստբանկը» Գեղարքունիքի մարզում ունի չորս մասնաճյուղ, բայց «Մարտունի» մասնաճյուղն այդ տարածաշրջանում առաջին վերանորոգված մասնաճյուղն է: Առաջիկայում նախատեսվում է վերանորոգել նաեւ մարզի մյուս՝ «Կամո», «Սեւան» եւ «Վարդենիս» մասնաճյուղերը:

«Մարտունի» մասնաճյուղի վերաբացմանը մասնակցելու նպատակով Մարտունի կմեկնեն բանկի խորհրդի նախագահ Կարեն Սաֆարյանը եւ վարչության նախագահ Արամ Անդրեասյանը:

Ա. Մ.

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Տեղաշարժվել առանց վնասելու շրջակա միջավայրն ու սեփական առողջությունը

Այս միջոցն է նախընտրում ուղեւորների ընդամենը 3 տոկոսը

Այսօր, երբ մայրաքաղաքում օդի աղտոտման ավելի քան 90 տոկոսը կազմում են ավտոմեքենաների արտանետումները, շրջակա միջավայրին վնաս չհասցնող տրանսպորտային միջոցների զարգացման մասին խոսելն անգամ երազանք կարող է թվալ: Ընդամենը մի քանի տարի առաջ տրոլեյբուսների պարկի զարգացումը երազանք էր նաեւ «Երեւանի էլեկտրատրանսպորտ» ընկերության գլխավոր ճարտարագետ **Ասքանազ Պետրոսյանի** համար, այսօր արդեն՝ հեռանկարային ծրագիր:

2006 թվականին կառավարությունը հաստատեց տրոլեյբուսների պարկի պահպանման եռամյա ծրագիրը: Պետք է տարեկան ներկրվեր 18 նոր տրոլեյբուս, սկսվեին պղնձալարերի փոփոխման աշխատանքները: «Նախորդ տարի ներկրել ենք ռուսական արտադրության 18 նոր տրոլեյբուս: Այսօր պարկում ունենք 82 տրոլեյբուս: Մինչեւ այս տարվա վերջ նախատեսում ենք ներկրել եւս 18 նոր մեքենա», ասաց Ասքանազ Պետրոսյանը: Տրոլեյբուսների հիմնական մասը ներկրվել է Խորհրդային Միության տարիներին: Դրանք շահագործելու համար տրոլեյբուսները տարեկան մի քանի անգամ վերանորոգվում են: Այս հարցում, ընկերության գլխավոր ճարտարագետի հավաստմամբ, հայ վարպետները հասել են բացառիկ հաջողությունների: «2005-2006 թվականներին Ֆրանսիայից ստացել ենք «Ռենո» մակնիշի տասը տրոլեյբուս: Ֆրանսիացիներն այդ մեքենաներն օգտագործել էին 30 տարի եւ հանել շահագործումից: Մենք դրանք վերանորոգել ենք եւ այսօր հաջողությամբ շահագործում ենք», նշեց Ասքանազ Պետրոսյանը: Վերջին 17 տարիների ընթացքում առաջին անգամ ընկերությունում քայլեր են ձեռնարկում նաեւ պղնձալարերի փոփոխման ուղղությամբ: 272 կմ երկարությամբ ձգվող պղնձալարերը պետք է փոփոխվեին յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ անգամ: «Վերջին անգամ՝ 1991 թվականին, ես ինքս եմ պղնձալարերը ներկրել: Դրանից հետո միայն այս տարի ենք կարողացել ներկրել 13 կմ երկարությամբ պղնձալար: Դրանք վաղուց ի վեր փոփոխության կարիք ունեն: Մաշվածության պատճառով չենք կարողանում նորմալ կազմակերպել տրոլեյբուսների աշխատանքը: Պղնձալարերը հաճախ են կտրատվում, վարորդներն էլ ստիպված են լինում կիսատ թողնել երթուղին: Սա էլ ազդում է սպասարկման որակի վրա», նկատեց գլխավոր ճարտարագետը:

Երեւանի քաղաքապետարանում հաշվարկել են. տրոլեյբուսներից օգտվում է ուղեւորների ընդամենը 3 տոկոսը: Տրոլեյբուսներն աշխատում են առանց շահույթի: «Գրեթե ողջ աշխարհում իրավիճակն այդպիսին է: Սակայն տրոլեյբուսները պահպանում ենք եւ միաժամանակ փորձում զարգացնել, որովհետեւ այսօր մայրաքաղաքում մետրոյի հետ տրանսպորտային այն միջոցն է, որը շրջակա միջավայրին վնաս չի հասցնում», ասաց Երեւանի քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության պետի ժամանակավոր պաշտոնակատար **Գեւորգ Խաչատրյանը**:

2009 թվականից հետո նախատեսվում է հաստատել տրոլեյբուսների պարկի զարգացման ծրագիր: Ծրագրի իրագործման դեպքում քաղաքապետարանում հույս ունեն ավելացնել տրոլեյբուսներից օգտվողների թիվը: «Եթե տրոլեյբուսներից օգտվի ուղեւորների գոնե տասը տոկոսը, ապա մենք արդյունքը բավարար կհամարենք», նշեց Գեւորգ Խաչատրյանը:

Ասքանազ Պետրոսյանը «Երեւանի էլեկտրատրանսպորտ» ընկերությունում աշխատում է արդեն 30 տարի: Էլեկտրատրանսպորտի օգտակարությունն առաջին հերթին կարեւորվում է շրջակա միջավայրին վնաս չհասցնելու հանգամանքով: «Տեխնիկական պատճառներով այսօր մենք չենք կարողանում ըստ պատշաճի կազմակերպել տրոլեյբուսների շահագործումը: Տրոլեյբուսներն այսօր բավականին դանդաղ են աշխատում: Սա է պատճառը, որ հիմնականում թերծանրաբեռնված են աշխատում: Բնակիչները նախընտրում են երթուղային տաքսիները, սակայն դրանց վնասը շրջակա միջավայրին, հետեւաբար նաեւ մարդկանց առողջությանը, ակնհայտ է», ասաց Ասքանազ Պետրոսյանը:

Ներկայումս օրական սպասարկման են դուրս գալիս շուրջ 45 տրոլեյբուսներ: Աշխատում են 6 երթուղով՝ հասնելով մայրաքաղաքի 12 համայնքներից 8-ը: «Բարեկամության հրապարակում կամրջի կառուցմամբ դադարեցվել էր թիվ 9 երթուղու շահագործումը: Քաղաքապետարանի որոշմամբ շուտով այդ երթուղին կրկին կգործարկվի», նկատեց Ասքանազ Պետրոսյանը:

Խորհրդային Միության տարիներին Երեւանում գործում էր 220 տրոլեյբուս՝ մեկ օրվա ընթացքում տեղափոխելով շուրջ 60.000 մարդ:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Նոր նախագիծ՝ www.telecom.arka.am

«Արկա» լրատվական գործակալությունը երեկ գործարկեց նոր նախագիծ՝ www.telecom.arka.am-ը: Այն հավակնում է դառնալ Հայաստանի ինտերնետ պարբերականը, որը կլուսաբանի հեռահաղորդակցության եւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի իրադարձությունները, կհրապարակի ոլորտին առնչվող վերլուծական նյութեր, հարցազրույցներ, կներկայացնի մասնագիտական տեսակետներ:

«Մենք շատ կցանկանայինք, որ նոր արտադրանքը պահանջված լինի մեր տեղեկատվական տարածքում եւ նպաստի Հայաստանի տեղեկատվական հասարակության զարգացմանը», «Նովոստի» մամուլի կենտրոնում տեղի ունեցած նախագծի շնորհանդեսի ժամանակ ասաց «Արկա» լրատվական գործակալության տնօրեն **Կոնստանտին Պետրովը**:

Նոր կայքի՝ www.telecom.arka.am-ի բացման կապակցությամբ շնորհավորական խոսք ասացին ոլորտը ներկայացնող կառույցների ղեկավարները՝ Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության նախագահ **Կարեն Վարդանյանը**, «Մայքրոսոֆտ Էր Էյ» ընկերության տնօրեն **Գրիգոր Բարսեղյանը** եւ Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամի տնօրեն **Բագրատ Ենգիբարյանը**:

Ա. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԵ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային ձեւաւորումը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 5[illegible]635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ **Անդրադարձ**

Ի՞նչ է հետեւելու հռչակագրին

Մեյենդորֆյան հանդիպումն ու ընդունված հռչակագիրը, ճիշտ է, առանձնապես նոր ոչինչ չէր պարունակում, բայց, այնուամենայնիվ, սառը ջրի մի բաժակ էր մեր քաղաքական դաշտի այն հատվածի եռացող կաթսայի վրա, որ սկսել էր անվերջ խոսել ղարաբաղյան հարցի աննպաստ զարգացումներից, Ղարաբաղ հանձնելուց. հիմա խեղճերը էլի նույն անվիճարկելի տոնով փորձելո՞ւ են, տեսնես, խոսել, թե իշխանությունը ծախում է Ղարաբաղը, որ միայն ու միայն իրենք են ընդունակ իշխանության գալով հայանպաստ լուծում ապահովելու: Էլ չասած, որ Հայաստանում ներկա դիվանագիտական ազդեցիկ շրջանակներից վերջերս միտք էր հնչել, թե առավել կարեւորը Թուրքիայի հետ սահմանները բացելն է, իսկ Ղարաբաղի հարցը դեռ երկար ժամանակ կարող է այսպես չլուծված էլ մնալ: Ի՞նչ է դուրս գալիս, որ երբ մեր քաղաքականներն աղմկում էին, թե Ղարաբաղի հարցի լուծումը մոտ է, անգամ այդ առթիվ կամ պատճառով հանրահավաք էին դադարեցնում, թե՝ ես է, ոչ հայանպաստ լուծում է լինելու կամ պատերազմ, Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի նախագահները ստորագրում են մի հռչակագիր, որի 5 կետերի վերլուծությունն ասում է այն մասին, որ ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծումը մոտակա հորիզոնների գծում չի երեւում:

Դատելով ընդունված հռչակագրի վերաբերյալ առաջին արձագանքներից՝ հայ քաղաքական գործիչները չափավոր դրական վերաբերմունք են արձանագրում՝ հանդեպ այս նոր գրավոր փաստաթղթի, որը Հայաստանի կողմից բազմիցս առաջարկված մի քանի սկզբունքի գրավոր վավերացումն է, բայց նաեւ ինչ-ինչ լուսանցքներ ունի նաեւ թաքնված վտանգների համար: Մի շարք խնդիրներ այս հռչակագիրն, այնուամենայնիվ, լուծում է՝ առաջին անգամ փաստաթղթի տեսք տալով բազում [illegible]ձամներ տարբեր բանավոր հանդիպումների ժամանակ երկրորդված սկզբունքներին:

Հայ խորհրդարանականներից **Արամ Սաֆարյանը** եւ էլի ուրիշներ երեք կարեւոր պահ են արձանագրում հռչակագրի 5 կետերում. առաջին՝ բանակցությունները շարունակվում են Մինսկի խմբի շրջանակներում, սա այն է, ինչ մենք երկար տարիներ ասել ենք, թեեւ Ադրբեջանն ուրիշ ատյաններ էր փորձում հարցը տեղափոխել: Ադրբեջանը կարող է էլի փորձել դա, սակայն հռչակագրով ընդունել է, որ հարցը եթե լուծվի՝ լուծվելու է Մինսկի խմբում, ուրիշ ոչ մի տեղ: Երկրորդ՝ կրկին ամրագրվել է, որ զենքի ուժով այս հարցը լուծում չունի: Ռուսաստանը, փաստորեն, այս փաստաթղթով գալիս է ասելու, որ Հարավային Կովկասում իր ազդեցությունը կօգտագործի, որպեսզի զենքի ուժով հարցը չլուծվի: Սա մասամբ երաշխիք կարող է լինել, որ պատերազմի հավանականությունը նվազի: Իսկ եթե այսպիսի փաստաթղթեր ընդունվեն նաեւ Ֆրանսիայի, ամերիկացի համանախագահողների կամ նրանց երկրների պատասխանատուների միջնորդությամբ, ինչը շատ հավանական է մոտակայում, ապա Ադրբեջանի ռազմաշունչ հայտարարությունները հազիվ թե որեւէ լուրջ սպառնալիք պարունակեն եւ բացառապես կշարունակեն ներքին օգտագործման խնդիր լուծել, ինչպես, ի դեպ, մինչեւ այժմ: Հռչակագրի կարեւոր պահն, այդպիսով, բանակցությունների շարունակականության ընդգծումն է, եւ որ՝ Ռուսաստանը կօգտագործի իր հեղինակությունը, որպեսզի մադրիդյան սկզբունքների հիման վրա բանակցությունները շարունակեն եւ չընդհատվեն: Անցյալ 15 տարվա ընթացքում եղել են դեպքեր, երբ Մինսկի խմբի համանախագահներն իրար հետ ունեցել են տարաձայնություններ, եւ դրա պատճառով բանակցային գործընթացը բարդացել է, բայց Ա. Սաֆարյանն ասում է, որ հիմա եթե երեք համանախագահներն էլ ընդունում են, որ մադրիդյան սկզբունքները լավ սկզբունքներ են իրար հետ խոսելու համար, փաստաթղթին արդեն եւ հետագային՝ անցյալ տարաձայնությունները չպետք է վերաբերեն: Մեթյու Բրայզան արդեն, օրինակ, ընդունել է, որ հռչակագրի ստորագրումը շատ կարեւոր քայլ է ղարաբաղյան կարգավորման ուղղությամբ:

Դրական է, բայց արտակարգ լավատեսություն չպետք է ունենալ, ասում են մեր քաղաքական գործիչներից շատերը: ՀՅԴ-ից **Արտյուշա Շահբազյանի** համար սկզբունքորեն անընդունելի է փուլային լուծումը, կարեւոր են կարգավիճակի, անվտանգության երաշխիքների խնդիրները, այսինքն՝ չի կարելի նման հարցերը թողնել ինչ-որ փուլերի: Նա էլ է կարծում, որ այս համաձայնագրով հայերիս համար կարեւոր երեք սկզբունքներ, որ հայկական կողմը միշտ պնդել է՝ լուծման խաղաղ ճանապարհ, Մինսկի խմբի շրջանակ, նոր միջնորդների բացառում եւ մադրիդյան սկզբունքների շրջանակ, ամրագրվում են. «Ընդհանուր առմամբ մենք դրանց համաձայն ենք. ընդհանուր առմամբ, որովհետեւ, երբ որ կբացվեն մադրիդյան սկզբունքները, կտեսնենք՝ մենք, նաեւ հայ հասարակությունը դրանց համաձայն կլինի՞, թե ոչ», ասում է ՀՅԴ խմբակցության ղեկավարը:

Բայց, օրինակ, ղարաբաղցի քաղաքագետ **Լեւոն Մելիք-Շահնազարովը**, հռչակագրի մի շարք դրական կողմերն առանձնացնելով, երեկ «Պանորամա» ինտերնետային թերթին ասել է, թե հակամարտության գիծն Արցախի եւ Ադրբեջանի սահմանն է, այլ ոչ թե Հայաստանի եւ Ադրբեջանի, այդ իմաստով Արցախի ստորագրությունը եւս պետք է դրվեր այդ փաստաթղթի տակ»:

Ժամանակը ցույց կտա, թե այս հռչակագրի ստորագրումով, իրոք, կարեւորվո՞ւմ է Ռուսաստանի դերը հակամարտության կարգավորման հարցում, թե՞ մյուս համանախագահող երկրները նրան դեռ շրջանակի մեջ կդնեն: Ամեն դեպքում նախաձեռնությունը չի կարող հետ զարգանալ, իսկ մյուս համանախագահող երկրներին մնում է իրենց աջակցությամբ համանման փաստաթղթերի ընդունում նախաձեռնել:

Բոլոր դեպքերում՝ գոնե մի բան հստակ է, ղարաբաղյան խնդրի շատ արագ լուծում հազիվ թե տեղի ունենա, համենայն դեպս Ռուսաստանի կողմից մկանների այս ցուցադրումը դրա նախանշանների մասին է վկայում, իսկ փարիզյան եւ բրյուսելյան հանդիպումներից հետո պատկերն առավել կամբողջանա՝ առավել խորքային վերլուծությունների հիմք տալով:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

«Հակամարտության կարգավորման սկիզբ, թեեւ...»

«Մոսկվայում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների ստորագրած հռչակագիրը կարեւոր է այն առումով, որ բացի լավագույն ցանկություններից, տրվեց ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման մեկնարկը», երեկ «Դե ֆակտո» ակումբում կարծիք հայտնեց Հայ լիբերալ կուսակցության հիմնադիր-նախագահ **Հովհաննես Հովհաննիսյանը**՝ նշելով, սակայն, որ այն իր համար ընդունելի չէր, քանի որ երեք նախագահների կողքին չկար Ղարաբաղի նախագահի ստորագրությունը:

Նա չցանկացավ միանգամից քննադատել Սարգսյան-Ալիեւ-Մեդվեդեւ հանդիպման արդյունքները, սակայն, ըստ նրա, մի բան հստակ է, որ Ալիեւը չէր նստի բանակցությունների սեղանի շուրջը, եթե համոզված չլիներ, որ դրանք բխում են առավելապես Ադրբեջանի շահերից:

«Միակ ընդունելի տարբերակն այն է, որ փաստաթղթում ինչ-որ ձեւով ֆիքսվեց, որ հակամարտությունը կարգավորվելու է Մինսկի խմբի շրջանակներում, որը չի նշանակում, որ, ենթադրենք, ՄԱԿ-ը իրավունք չի ունենալու զբաղվել ղարաբաղյան խնդրով», նշեց Հովհաննիսյանը:

Հովհաննիսյանի մասնագիտմամբ՝ փաստաթղթի անընդունելի կետերից մեկն էլ մադրիդյան սկզբունքների ֆիքսումն է, որից անտեղյակ է հասարակությունը:

«Ֆիքսվել են հակամարտության կարգավորման մադրիդյան սկզբունքները, որոնք գիտեն միայն մի քանի մարդիկ, նաեւ այն, որ խնդիրը ստանալու է փուլային լուծում», ասուլիսում ասաց նա: Ըստ նրա, այս հռչակագիրը բացառում է Մինսկի խմբի ձեւաչափով Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցությունը բանակցային գործընթացին:

Այն հարցին, թե ինչով է պայմանավորված Ռուսաստանի ակտիվացումն այս հարցում, Հ. Հովհաննիսյանը պատասխանեց, որ նա պետք է ցույց տա, աշխարհին, որ այս տարածաշրջանում դոմինանտ, կարգավորող երկիր է:

Ոչ լավատես Հ. Հովհաննիսյանի կարծիքով, հակամարտության կարգավորման սկիզբը դրված է եւ երկար ժամանակ չի պահանջվի:

Ն. ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

◆11.00-Մշակույթի նախարարությունում տեղի կունենա Թումանյանի հեքիաթների թեմայով մինի-օպերայի բեմադրիչների մամուլի ասուլիսը:

◆11.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Ռուբեն Հակոբյանը:

◆11.00-«Նովոստի» մամուլի կենտրոնում տեղի կունենա ասուլիս՝ նվիրված Վեցերորդ միջազգային բիենալեի շրջանակներում Վանաձորում անցկացվող ցուցահանդեսի բացմանը:

◆12.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Լեւոն Մելիք-Շահնազարյանը:

◆12.00-Ոստիկանության կոլեգիայի նիստերի դահլիճում տեղի կունենա հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության պետ, ոստիկանության գնդապետ Սայաթ Շիրինյանի հանդիպումը ԶԼՄ ներկայացուցիչների հետ:

◆12.00-Ամ տարածքային կառավարման հանձնաժողովը կազմակերպում է լսումներ «Հայաստանի սահմանամերձ տարածաշրջանների զարգացման համալիր ծրագրի կատարումը» թեմայով:

◆13.30-Երեւանի թիվ 198 ավագ դպրոցում տեղի կունենա ավագ դպրոցների փորձնական ծրագրի բաց քննարկում: ԶԼՄ ներկայացուցիչների մեկնումը՝ 13.00 Վարդանանց 4 հասցեից («Եվրոպա» խանութի մոտ):

◆14.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրերն են արտակարգ իրավիճակների նախարարության Հայաստանի փրկարար ծառայության փորձագետներ Արշավիր Ավագյանը եւ Հովհաննես Օհանյանը: Թեման՝ սողանքային իրավիճակը, որն ավելի սրվում է տեղումների շրջանում:

◆14.00-Համահայկական երիտասարդական հիմնադրամի գրասենյակում (Աբովյան 50/5) տեղի կունենա մամուլի ասուլիս, որին կմասնակցի «Բազե» համահայկական երիտասարդական հավաքի ղեկավար եւ գեղարվեստական կազմը:

◆14.00-Ազգային գրադարանում տեղի կունենա Վահան Տերյանի «Մթնշաղի անուրջներ»-ի 100-ամյակին նվիրված միջոցառում:

Մեյենդորֆյան հռչակագիր

1-ին էջից

Երկրորդ՝ կողմերը «հաստատում են կարեւոր նշանակությունը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի միջնորդական գործունեության՝ հաշվի առնելով հանդիպումը Մադրիդում 2007-ի նոյեմբերի 29-ին եւ դրան հետեւած քննարկումները քաղաքական կարգավորման հիմնական սկզբունքների մշակման նպատակով», այլ կերպ ասած՝ հարցի հետագա քննարկումների համար որպես հիմք ծառայելու են մադրիդյան սկզբունքները, ինչին բազմիցս անդրադարձել ենք, եւ նոր սկզբունքներ, գոնե մոտ ապագայի հա[illegible], չեն մշակվի:

Երրորդ՝ կողմերը համաձայնում են, որ «խաղաղության հաստատումը պետք է ուղեկցվի իրավաբանորեն պարտադրվող միջազգային երաշխիքներով նրա բոլոր էտապներում», սա, թերեւս, այս հռչակագրի ամենանանկեղծ կետն է, որտեղ ուղղակիորեն ասվում է, որ առանց միջազգային տերությունների համաձայնության կողմերը չեն կարող առանձին դրսեւորումներ ունենալ, օրինակ՝ հարցը տեղափոխել ՄԱԿ, եւ բանակցային գործընթացի ողջ ընթացքում ստիպված են լինելու հաշվի առնել միջնորդ տերությունների կարծիքը, այսինքն՝ նրանց միջամտությունը շարունակելու է ակտիվ լինել:

Չորրորդ կետում նշվում է, որ «Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները պայմանավորվել են շարունակել աշխատանքը, այդ թվում նաեւ բարձր մակարդակով հանդիպումների միջոցով, Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման քաղաքական լուծման համար եւ հանձնարարել են իրենց արտգործնախարարներին ակտիվացնել հետագա քայլերը՝ համագործակցելով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հետ»: Այս կետով թերեւս մեկ անգամ եւս հաստատվում է, որ հակամարտության բանակցային գործընթացում որպես միջնորդ հանդես են գալիս միմիայն Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան, այսինքն՝ այլ երկրների, մասնավորապես Թուրքիայի եւ Իրանի ցանկությունը, իրենց տեղը ունենալ միջնորդական գործընթացներում, ի սկզբանե մերժվում է: Կարող ենք փաստել, որ այդ երկրների վերջին շրջանի ակտիվությունը փաստորեն ոչնչի չհանգեցրեց: Իսկ ամեն տեսակի խոսակցությունները Մինսկի խմբի ձեւաչափի փոփոխման հնարավորության մասին դառնում են անիմաստ:

Եվ վերջապես վերջին կետում ասվում է, որ կողմերը «կարեւոր են համարում նպաստել կարգավորման գործընթացի համատեքստում վստահության մթնոլորտի ամրապնդմանն ուղղված պայմանների ստեղծմանը», այս կետը թերեւս դեկլարատիվ բնույթ է կրում, որը հարկավոր էր հռչակագրին գեղեցիկ վերջաբան տալու համար:

Սակայն հիմնական հարցը, որին պետք է պատասխանել, սա է՝ ինչո՞ւ էր հարկավոր այս հռչակագրի կնքումը: Կարծում եմ՝ առաջին հերթին այն անհրաժեշտ է համանախագահող երկրներին, որոնք ընդգծված դժկամությամբ էին հետեւում այլ երկրների փորձերին՝ խառնվելու տարածաշրջանի զարգացումների վրա արմատական ազդեցություն ունեցող այս հակամարտության լուծման գործընթացին: Երկրորդ՝ սա հարկավոր էր Ռուսաստանին, որը մեկ անգամ եւս փաստում է, որ առանց իրեն տարածաշրջանում ոչ մի հարց չի լուծվում եւ հետեւաբար հարցի լուծման համար կարեւորագույն վայրը ոչ թե Վաշինգտոնն է կամ Փարիզը, այլ Մոսկվան: Այսինքն, Հարավային Կովկասում իր դիրքերը ամրապնդող Ռուսաստանին հարկավոր էր իր հզորացման մասին մի հայտարարություն եւս եւ Մեյենդորֆյան հռչակագիրն այս առումով փայլուն PR ակցիա էր նրա համար, հատկապես վրացական հակամարտության ֆոնի վրա:

Այսուհանդերձ, հռչակագրի ընդունումը հայտարարել որպես այս կամ այն կողմի դիվանագիտական հաղթանակ կամ պարտություն, իսկ այդպիսի փորձերի մասին մենք դեռ բազմիցս կլսենք, սխալ կլինի, քանի որ պարզ է, որ սկսվում է բանակցությունների մի նոր շրջան, որտեղ իրենց դիրքերն ամրապնդող ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները մասնակցում են գործընթացի նոր սկիզբը: Այսինքն, հետագա խոսակցություններն այս ձեւաչափի փոփոխման մասին դառնում են անիմաստ, իսկ հակամարտող կողմերն իրենց ջանքերն ուղղում են միայն այս՝ Մինսկի խմբի ձեւաչափի սահմաններում խնդրի լուծմանը: Պարզ է նաեւ, որ Ռուսաստանի նախագահի ներկայությամբ կնքված հռչակագիրը նրան հնարավորություն է տալու էլ ավելի ակտիվ կերպով ներքաշվելու այս գործընթացի մեջ, միաժամանակ Ադրբեջանին զրկելով, գոնե մոտ ապագայի համատեքստում, հարցի ռազմական լուծման մասին խոսելուց: Իսկ թե նախագահներն ինչ պայմանավորվածությունների են եկել այս հռչակագրից դուրս, սա թերեւս այն հարցն է, որն իսկապես արժեք ունի եւ որի մասին պարզ կլինի միայն որոշ ժամանակ անց:

Կողպած դռներն ու փամփուշտի հետքերն այստեղ ամենուր են

Սահմանամերձ գյուղի առօրյան ու հոգսերը

Տավուշի մարզի սահմանամերձ Մովսես գյուղ հասնելու համար հարկավոր է անցնել թունել կոչվող ճանապարհով: Գյուղի բնակիչներն են այդպես անվանել: Սարերի ոլորաններում կառուցված ճանապարհի ասֆալտը վաղուց էր մաշվել, հաճախակի դարձած կրակոցներն էլ ստիպում էին օգտվել գյուղը շրջանցող մեկ այլ ճանապարհից: Այն մի քանի անգամ ավելի երկար էր, բայց ոչ երբեք ավելի բարեկարգ: Մի քանի ամիս առաջ գյուղի բնակիչները հողապատեցին ճանապարհի բաց հատվածը: Այժմ ճանապարհի մեկ կողմում սարն է, մյուսում՝ մեքենաներից մի քանի անգամ բարձր հողի բլուրները: Թունելը բացելու համար զինծառայողները ստիպված էին օր ու գիշեր հսկել այդ հատվածը, որպեսզի ադրբեջանցիները կրակահերթ չարձակեն ու չխանգարեն աշխատանքը: Մինչ օրս էլ ճանապարհն ասֆալտապատված չէ, գյուղացիները խիճ են լցրել: Այս հատվածն անցնելու համար վարորդից բացառիկ ուշադրություն է պահանջվում, փոխարենը վստահ են. անվտանգ է, մեքենաներն ադրբեջանցիների համար տեսանելի չեն:

Գյուղ տանող ճանապարհը

Երբեմնի բարեկարգ եւ բազմամարդ գյուղում մինչ օրս էլ տեսանելի են պատերազմի հետքերը: Տներից մեծ մասի վրա դեռեւս նկատելի են փամփուշտների հետքերը, ընդ որում շատերը նոր են: Մովսեսում այսօր 2740 բնակիչ է հաշվառված, իրական թիվը, սակայն, շատ ավելի քիչ է: Արտագաղթի արդյունքներն այստեղ առավել տեսանելի են: Մարդիկ հեռացել են ընտանիքներով՝ պարզապես կողպելով դռները: Ամենահամեստ հաշվարկներով՝ գյուղից հեռացել է 300 ընտանիք: Նրանց գերակշիռ մասն այսօր ապրում է Մոսկվայում: Մովսեսում կյանքն ամռանն է աշխուժանում: Մոսկվաբնակ մովսեսցիներն արձակուրդներն այստեղ են անցկացնում: Նրանցից շատերը սեփական ֆինանսավորմամբ ծրագրեր են իրականացնում գյուղում: «Այժմ վերանորոգում ենք գյուղի մանկապարտեզը, գումարի 40 տոկոսը նրանք են տրամադրել: Վերջին տարիներին վերականգնեցին գյուղի լուսավորությունը, այժմ եկեղեցին է կառուցվում, կրկին նրանց ֆինանսավորմամբ եւ աջակցությամբ», ասում է գյուղապետ Լյուդվիգ Ամերյանը:

Գյուղացիներին առավելապես ոգեւորել է Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու կառուցումը: Շինարարությունը սկսվել է երկու տարի առաջ, գյուղացիները հույս ունեն, որ հաջորդ գարնանը կառուցումն ավարտված կլինի: Տասնյակ տարիներ շարունակ գյուղում եկեղեցի չի եղել, հարսանիքներն էլ տեղի էին ունենում առանց եկեղեցու օրհնության: Սուրբ Աստվածածին եկեղեցին գյուղի կենտրոնում է կառուցվում, ժամանակին սովետական իշխանություններն այդտեղ դպրոց էին կառուցել: «Երբ շինարարները քանդում էին հին դպրոցի շենքը, այդտեղ խաչքարեր են հայտնաբերել: Մինչ սովետական իշխանությունների հաստատումը գյուղի հենց այդ հատվածում եկեղեցի է գործել: Եկեղեցին քանդել են երեսունական թվականներին եւ նույն քարերից դպրոց կառուցել: Այդ տարիներին շատ փոքր եմ եղել, բայց հիշում եմ հին եկեղեցին», պատմում է 78-ամյա Ժորա Բաղալյանը: Մանկապարտեզի վերակառուցումն ու եկեղեցու շինարարությունը բնակիչներին հուսադրում եւ ոգեւորում է, սակայն հոգսերն այստեղ այնքան շատ են ու դժվարին, որ գյուղում մնացած քիչ թվով երիտասարդներն էլ են առաջին հերթին մտածում են հեռանալու մասին:

Անուշ Ավագյանը 37 տարեկան է, ծնվել է Երեւանում, 18 տարեկանում ամուսնացել է եւ գյուղ տեղափոխվել: Այստեղ է ապրել պատերազմի ժամանակ, դաշտ մշակել եւ լուծել գյուղական կյանքի առօրեական բոլոր հոգսերը: Սովորել է անգամ Մովսեսի բարբառը: Երկու որդիներն էլ գյուղի դպրոցն են հաճախել: «Մարդիկ այստեղ բարեհամբույր են, պատրաստ օգնելու, սովորեցնելու: Գյուղը շատ եմ սիրում, բայց երեխաներիս համար այստեղ ապագա չեմ տեսնում: Մեծ տղաս արդեն Երեւանում է, փոքրն էլ մի քանի տարի հետո քաղաք կտեղափոխվի», պատմում է Անուշը: Գյուղի դպրոցում այսօր ընդամենը 183 աշակերտ է սովորում, առաջին դասարանում ինը երեխա է: Մի քանի տարի առաջ դպրոցը վերանորոգվել է, դասագրքերի պակաս չկա, նյութատեխնիկական բազայից էլ ուսուցիչները չեն դժգոհում, սակայն դպրոցի ապագայով շատ են անհանգստացած: «Այս տարի առաջին դասարան ընդունվածների թիվը նվազագույնն էր վերջին տարիների ընթացքում: Առավել շատ անհանգստացած ենք ավագ դպրոցի ճակատագրով: Պատանիները գյուղում չեն մնում: Արտագաղթը ահավոր չափերի է հասել, այսպես որ շարունակվի, դպրոցի փակման հարցն առաջ կգա: Իսկ ինչ գյուղ, եթե դպրոց չունի», ասում է դպրոցի փոխտնօրեն Ռուզան Ադամյանը:

Ստեփանն այս տարի է դպրոցն ավարտելու: Դեռ չի որոշել, թե ինչով է զբաղվելու: Կրթությունն ուզում է շարունակել, սակայն սեփական գիտելիքներին այնքան էլ չի վստահում: Դպրոցում կրթությունը լավագույններից չէ, բուհի ընդունելության քննություններին պատրաստվելու համար ստիպված է լինելու Բերդ հասնել: «Գյուղը, հատկապես բնությունը շատ եմ սիրում: Սակայն չեմ պատկերացնում, թե բացի դաշտի աշխատանքներից այստեղ ինչով կարող եմ զբաղվել: Չեմ հիշում, թե վերջին անգամ գյուղում երբ է լավ համերգ եղել», ասում է Ստեփանը:

1950-ական թվականներին կառուցված գյուղի մշակույթի պալատն ինքնատիպ ճարտարապետական կառույց է: Պատերազմի ընթացքում եւ հետագա տարիներին մշակույթի պալատում զորամասն էր տեղակայվել: Ընդամենը մի քանի տարի առաջ զորամասը տեղափոխվեց հարակից գյուղ, եւ բնակիչները սկսեցին մտածել մշակույթի պալատի վերանորոգման մասին: Դիմեցին պատկան մարմիններին, հատկացվեց 100 մլն դրամ: Մշակույթի պալատը հիմնանորոգվեց: «Պատրաստվում ենք այստեղ համերգներ կազմակերպել: Վերջապես երիտասարդները հավաքվելու վայր կունենան», ասում է գյուղապետը: Բացման արարողությանը բնակիչները երկար էին պատրաստվում, սպասում էին փոխվարչապետի եւ մարզպետի այցելությանը: Պաշտոնյաների այցելությունը գյուղում բացառիկ իրադարձություն է: Ուշադրության եւ հոգատարության կարիք գյուղացիները շատ ունեն:

«Գյուղի թիվ մեկ խնդիրը ոռոգման ջրի ապահովումն է: Խորհրդային Միության տարիներին Մովսեսի, Թովուզի եւ Խնձորուտի համար երկու մեծ ջրամբար էր գործում: Ջուրը պոմպով էր գյուղ հասնում: Այսօր այդ համակարգն արդեն մաշվել է, շատ հաճախ գյուղացիները պարզապես չեն ջրում այգիները: Դիմել ենք «Հազարամյակի մարտահրավերներ» հիմնադրամին: Ծրագիրն ընդգրկվել է, սակայն ֆինանսավորման 15 տոկոսը՝ շուրջ 15 մլն դրամ, համայնքը պետք է ապահովի: Մինչդեռ 15 մլն դրամը մեր համայնքի մեկ տարվա բյուջեն է», նշում է գյուղապետ Լյուդվիգ Ամերյանը:

Գյուղացիների հիմնական զբաղմունքն անասնապահությունն է եւ այգեգործությունը: «Հողը բերրի չէ: Պարարտանյութերը թանկ արժեն: Գյուղում ընդամենը 3 տրակտոր եւ 2 կոմբայն կա, դրանք էլ 20 տարվա հնության են եւ բավականին մաշված: Չարչարվում ենք, 1 հեկտարից 10 ցենտներից էլ պակաս հացահատիկ է ստացվում: Ծախսն օգուտին համարժեք չէ, երբեմն վնաս է», պատմում է Ժորա Բաղալյանը: Գյուղացիները ստիպված են լինում գնել անգամ այն, ինչ հույս ունեին սեփական այգուց ստանալ: Խանութներում մթերքները մայրաքաղաքի գների հետ համեմատած ավելի թանկ են: «Մինչեւ Երեւան ես հասնում, ապրանքը գնում, տեղափոխում, ահագին գումար ենք ծախսում», պարզաբանում են խանութի վաճառողները:

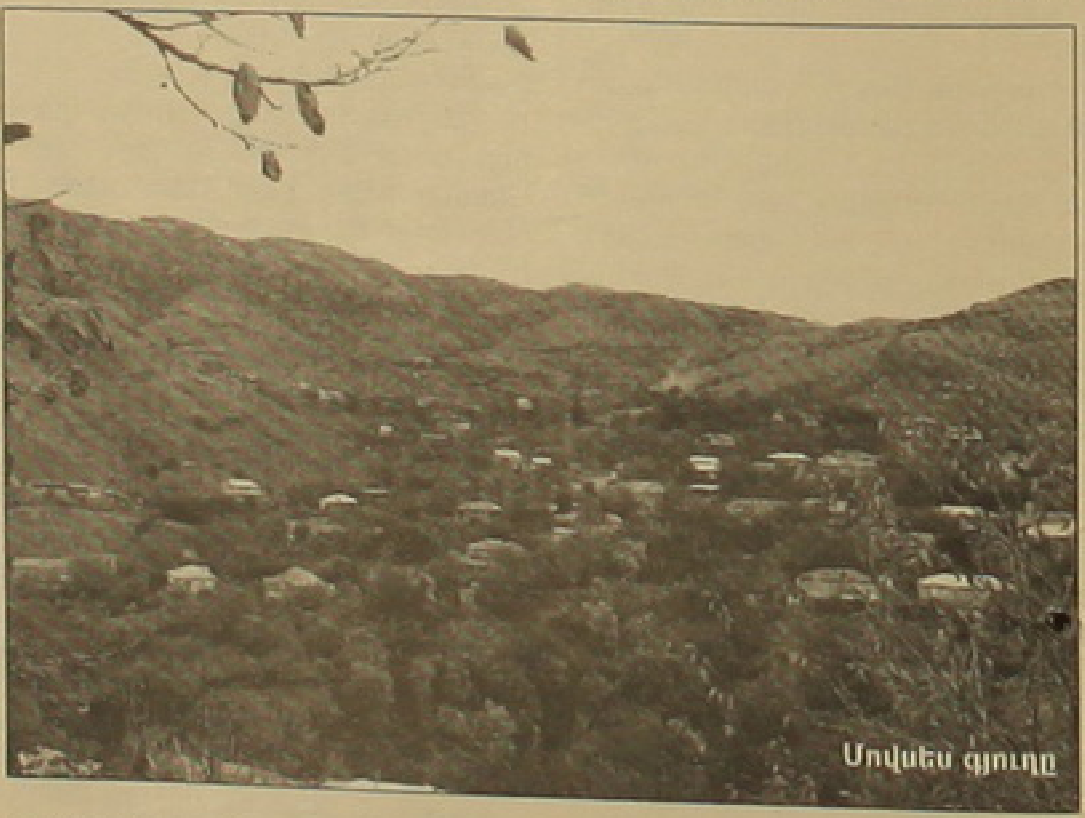
Մովսես գյուղը

Պատերազմին գյուղից 484 մարդ է մասնակցել: 23 զոհ են տվել: Այսօր էլ գյուղի բնակիչներից շատերը զինծառայողներ են: Դիրքերում են օր ու գիշեր:

Ղուկաս Խաչատրյանը պատերազմին մասնակցել է, երեք երեխա ունի: Սողոմոնը, Սոսեն եւ Արաքսն դեռ դպրոցական են, սակայն գյուղի եւ ընդհանրապես հայրենի պատմությունը լավ գիտեն: «Մեր հերոսների անուններով եմ կոչել, որ հայրենասեր եւ հայրենապաշտ լինեն», ասում է Ղուկաս Խաչատրյանը: Գյուղից հեռանալու հնարավորություններ շատ է ունեցել, սակայն միշտ բացառել է: «Ես գյուղից երբեք չեմ հեռանա: Ես սահմանում կռիվ եմ տվել, իմ արմատները քաշում են, ո՞նց կարող եմ թողնել ու հեռանալ: Երանի այն մարդուն, որ իր բնօրրանում է ապրում», ասում է:

Տարեկան Մովսեսում մինչեւ տասը երեխա է ծնվում, հիմնականում տղաներ, իսկ գյուղի ամենատարեց բնակիչը Ազիզ նանն է՝ 105 տարեկան: Մովսեսցիները նրա հանդեպ առանձնահատուկ հարգանք ունեն: Ծնվել է Մովսեսում, այլ վայրում երբեւէ չի ապրել: Երկարատեւ կյանքի ընթացքում Ազիզ նանը երբեք չի հիվանդացել, առողջության երաշխիքը համարում է գյուղի օդն է ու նրա հողերի բերքը: Ասում է. «Օխտը մինիստր եմ փոխել: 100 տարի գյուղում եմ ապրել ու իմ տնից լավ տեղ աշխարհում չեմ տեսել»:

ԱՐՓԻՆԵ ԲԱՂԱԼՅԱՆ
Լուսանկարները՝ Ստեփան Բաղալյանի

«Նրանց փնտրեք ողջերի մեջ»

Պատմության քառուղիներում շատ կորուստներ ենք ունեցել: Հանուն Արցախի ազատագրման զոհվեցին մեր շատ երեւելի քաջորդիներ, մեծ կորուստ կրեց մեր ծաղիկ գենոֆոնդը: Նրանցից յուրաքանչյուրն այդ պայքարում իր պարտքն ու անելիքն ուներ:

Լրագրող **Ամալյա Եղիգարյանի** պարտքն էր անդրադառնալ զոհված տղաների կերպարներին: Նա նկատել է, որ պատերազմի դաշտում զավակ կորցրած մայրերը սփոփանք են ստանում ամեն մի հոդվածից, նյութից հեռուստաէկրանին եթեր սփռվող իրենց որդիների նկարներից:

Ելնելով այս ամենից 97-ին ընթերցողի սեղանին է դրվել Արցախյան գոյամարտում զոհված ազատամարտիկ **Դուշման Վարդանի** մասին պատմող «Շուշին ազատագրված է, հանգստացիր» գիրքը:

10-ամյա դադարից հետո ընթերցողի սեղանին է դրվել Արցախյան գոյամարտի տարեգրությունն ամփոփող **«Նրանց փնտրեք ողջերի մեջ»** հուշամատյանը:

Ծնվել է մի գիրք, որի էջերում 1915-ի իրադարձություններն են, մարտի գնացող տղաների հոգում՝ Էդեռնի մոռմոքը, Կարսի, Վանի, Էրզրումի, ինչպես նաեւ Մասիսի տեսլականը, մինչեւ 88-94-ի փոթորկալի օրերը:

«Առաջին հերթին կցանկանայի, որ այն լիներ մեր իշխանավորների՝ բիրդան աղաների սեղանի գիրքը, որպեսզի նրանք հասկանային՝ այսօրվա իշխանությունը, որ վայելում են, զոհված ազատամարտիկների շնորհիվ է. այսօր ո՞վ գիտի, որ Արցախյան պատերազմում երեք զոհ տված Լյուդա մայր ունենք: Վայելում ենք մեզ տրված հնարավորությունները՝ չգիտակցելով, թե ով է մեզ այդ հնարավորությունը տվել», նկատում է գրքի հեղինակ Ամալյա Եղիգարյանը:

Գրքի էջերով անցնում են հայ ազգի երեւելիները՝ Լեոնիդ Ազգալդյանը, Սամվել Շահմուրադյանը, Մոնթե Մելքոնյանը եւ շատերը:

Զարուհի Շամյանը՝ Դուշման Վարդանի մայրը, իր կարծիքն է հայտնում. «6000 երիտասարդներ՝ շատերի 18-ը չլրացած, մի աղջկա կողքով չանցած, սիրո խոսքեր չասած տղաներ են: Արցախ աշխարհին ոչինչ չտված, սոված զինվորին անգամ հաց չտվածներն այսօր դարձել են ազգի հերոսներ: Այսօր դարձել են կռվողներ ու երբ մայրերիս հանդիպում են, ասում են. «Ի՞նչ անենք, որ մենք չզոհվեցինք»: Նման մարդիկ զոհված են. Դուշման Վարդանն է իր հերոս ընկերների հետ ժայռերով բարձրացել, Շուշին ազատագրել եւ բարձր գոռացել. «Մե՛ր պարեր, Շուշին ազատագրված է, հանգստացե՛ք»:

Պասմության քառուղիներում շատ կորուստներ ենք ունեցել: Հանուն Արցախի ազատագրման զոհվեցին մեր շատ երեւելի քաջորդի-

«Որդիս իրավաբանականի 5-րդ կուրսը լքել, ինձ էլ հայտարարել է. «Քո մահն անգամ ինձ հետ չի պահի», ու մտել է Արցախ: Փառք ու պատիվ նրա ընկերներին, մեր բոլոր զոհերին ու զավակ կորցրած մայրերին, որոնք իրենց որդիներին ճանապարհել են պատերազմ՝ հաղթանակով վերադառնալու. բոլորը գիտեն՝ Արցախյան պատերազմում ով է կռվել, ով է թալանել եւ ով հաղթել: Ճշմարտություն է գրքի յուրաքանչյուր բառը. դեռ քիչ է, շատ պետք է գրվեր արժանի հերոսներին: Սա գիրք է պատմության հաղթանակների, սահմանները ամրացնելու մասին: Մենք պահանջում ենք, որ մեր հողերը, որ մեր որդիներն են տարել՝ անսասան լինեն եւ չշահագործվեն», ասում է Դուշման Վարդանի մայրը:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Նախագահական ընտրություններ ԱՄՆ-ում

Ամենայն հավանականությամբ դրանք կավարտվեն Բարաք Օբամայի հաղթանակով

Այսօր ԱՄՆ-ում նախագահական ընտրություններ են, որոնք հայտնվել են ողջ աշխարհի ուշադրության կենտրոնում: Ընտրություններում գրանցվել են նախագահության 23 թեկնածուներ, ինչը ռեկորդային է երկրի պատմության մեջ, իսկ ընտրությունների 5,3 մլրդ դոլար կազմող ընդհանուր ծախսերն աննախադեպ են:

Սակայն ընտրությունների ինչպես ԱՄՆ-ում, այնպես էլ Եվրոպայի, Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի գլխավորությամբ ողջ աշխարհում առաջացրած շահագրգռությունների պատճառն ամենեւին էլ թեկնածուների թիվը չէ, ոչ էլ ծախսերի քանակը, այլ Իսրայելից ուղղորդվող «նոր պահպանողականներով» հագեցած նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակարգի ներքին, արտաքին, տնտեսական ապաշնորհ քաղաքականությունն ու դրա կործանարար ազդեցությունը ԱՄՆ-ի ժողովրդի, ինչպես նաեւ աշխարհի տարբեր երկրների վրա՝ դաշնակիցները ներառյալ:

Բուշի վարչակարգը ծանր ժառանգություն է թողնում իրավահաջորդին, մասնավորապես 10 տրիլիոն դոլարի ազգային պարտք, տնտեսական անկում, ֆինանսական ճգնաժամ, Աֆղանստանի եւ Իրաքի դեմ ձախողված պատերազմներ, «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» գլխավորությամբ անհեռանկարային ծրագրեր, սասանված միջազգային հեղինակություն եւ համատարած հակաամերիկյան տրամադրություններ աշխարհով մեկ:

Թերեւս այս ամենի առումով պատահական չէ, որ նախագահի դեմոկրատ թեկնածու Բարաք Օբաման ԱՄՆ-ի տնտեսական անկումն ու ֆինանսական ճգնաժամը պայմանավորում է Աֆղանստանում եւ Իրաքում ծավալվող պատերազմներով, ամերիկյան զորքերն Իրաքից դուրս բերելու պատրաստակամությամբ ընդգծում է փոփոխությունների անհրաժեշտությունը: Հակառակ նրան, վիետնամական պատերազմի մասնակից Ջոն Մակքեյնը մինչեւ վերջ պայքարելու վճռականությամբ մատնացույց է անում ԱՄՆ-ին սպառնացող ահաբեկչության վտանգը, որպեսզի ընտրություններում ենթագիտակցաբար իր կողմը գրավի դեռեւս սեպտեմբերի 11-ից խուճապի մեջ հայտնված ամերիկացիներին:

Հոկտեմբերի 31-ին հեղինակավոր «Գելափ» կազմակերպությունը հարցումներ է անցկացրել: Համաձայն դրանց, Օբաման 11 տոկոսով գերազանցել է Մակքեյնին: Հարկ է, սակայն, նշել, որ ամերիկացիների պարագայում կարեւորը ոչ այնքան հարցախույզներն են, որքան վերջիններիս ուղղորդող տպագիր եւ ոչ տպագիր մամուլը, որովհետեւ նախագահի թեկնածուները միմյանց հետ պայքարում են հենց մամուլի միջոցով, այսինքն՝ մամուլը նրանց համար դառնում է քարոզարշավի ծավալման գլխավոր միջոցը, իսկ ամերիկյան կենտրոնական թերթերը, ընդհանուր առմամբ, պաշտպանում են Օբամային:

Տպագիր եւ ոչ տպագիր մամուլի աջակցությունը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ ընտրելու իրավունք ունեցող շուրջ 130 միլիոն ամերիկացիներ, այնուամենայնիվ, նախապատվությունը կտան դեմոկրատ թեկնածուին, եւ եթե որեւէ արտառոց դեպք չպատահի, ապա Բարաք Օբաման ԱՄՆ-ի նախագահի պաշտոնում կփոխարինի Ջորջ Բուշին:

Որքան էլ դրա նախադեպին ծանոթ լինեն ամերիկացիները, արտառոց դեպքի պարագայում խոսքն ամենեւին էլ մահափորձի մասին չէ, այլ ամերիկացի ընտրողներին ապակողմնորոշելու, նրանց ուշադրությունը երկրի առջեւ ծառացած ներքին, արտաքին եւ տնտեսական խնդիրներից շեղելու անակնկալ որեւէ միջոց շրջանառության մեջ դնելու մասին է: Ինչ վերաբերում է քարոզարշավի ընթացքում շրջանառվող մահափորձի վարկածին, ապա դա պետք է պայմանավորել Օբամային ձայներից զրկելու Մակքեյնի հաշվարկներով: Սակայն վերջին պահին հանրապետականները ինչ միջոց էլ շրջանառության մեջ դնեն, ստացված տպավորությունները հիմք են տալիս ենթադրելու, որ Բարաք Օբաման որպես ԱՄՆ-ի նախագահ նախընտրելի է ամերիկացիների, առհասարակ ողջ աշխարհի եւ հատկապես Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի համար:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

Բրաունն օգնություն խնդրեց արաբ շեյխերից

Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Գորդոն Բրաունը Պարսից ծոցի արաբական հարուստ երկրների ղեկավարներին խնդրել է ֆինանսական օգնություն ցույց տալ Արժույթի միջազգային հիմնադրամին (ԱՄՀ), որը տուժել է համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամից:

Ֆրանսպրես գործակալությունը մեջբերում է բրիտանացի վարչապետի այն խոսքերը, թե միջոցների հատկացումը համապատասխանում է հենց արաբական երկրների շահերին, որոնք ուզում են ավելի մեծ դեր խաղալ միջազգային ֆինանսական կառույցներում:

Բրաունն ընդգծել է, որ ԱՄՆ-ին հարյուր միլիարդավոր դոլարներ են անհրաժեշտ ողջ աշխարհում ֆինանսական ճգնաժամին դիմակայելու համար: Այդ նպատակով հիմնադրամն արդեն հատկացրել է 250 մլրդ դոլար, բայց դա կարող է անբավարար լինել: Ներկայումս ԱՄՆ-ն 25 միլիարդանոց վարկ է խոստացել Հունգարիային, 16 մլրդ՝ Ուկրաինային, 2 մլրդ՝ Իսլանդիային: Սպասվում է, որ մոտ ժամանակներս օգնություն կխնդրեն արեւելաեվրոպական մի շարք երկրներ, ինչպես նաեւ Պակիստանը:

Բրաունը հույս ունի նավթային խոշորագույն տերություն Սաուդյան Արաբիային, ինչպես նաեւ ԱՄԷ-ին, Բահրեյնին, Քաթարին եւ Քուվեյթին համոզել, որ անհրաժեշտ է գների կայուն քաղաքականություն:

Եթե հուլիսին մեկ բարել նավթի գինը ընդհուպ մոտեցել էր 150 դոլարի սահմանագծին, ապա հոկտեմբերին՝ համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամի պայմաններում գինն իջավ 70 դոլարից էլ ցած: Ի թիվս մյուս սակարանների, տուժեցին նաեւ Պարսից ծոցի երկրների ֆոնդային շուկաները, որտեղ հոկտեմբերին արժեթղթերի գինն ընկավ քառորդ տրիլիոն դոլարով:

Օբաման դեռ առջեւում է

Հայտնվել է անօրինական ներգաղթյալ խորթ հորաքույրը

ԱՄՆ-ում նոյեմբերի 4-ի նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների նախօրեին դեմոկրատների թեկնածու Բարաք Օբաման դեռ պահպանում էր գերազանցությունը հանրապետականների թեկնածու Ջոն Մակքեյնի հանդեպ: Օբամայի օգտին քվեարկելու մտադրություն են հայտնում ամերիկացիների 53 տոկոսը, Մակքեյնի օգտին՝ 44 տոկոսը:

ABC հեռուստաընկերության տվյալներով, Օբամայի օգտին կողմնորոշվել են 291 ընտրողներ. դա 21-ով ավելի է, քան անհրաժեշտ է հաղթանակի համար: Մակքեյնին պաշտպանում են ընդամենը 247 ընտրողներ: Այս հետեւությունն արվել է ABC-ի եւ «Վաշինգտոն փոստ» թերթի վերջին հարցման տվյալների հիման վրա:

Միաժամանակ ամերիկյան որոշ լրատվամիջոցներ հաղորդում են, որ Բոստոնում որպես անօրինական ներգաղթյալ բնակվում է Բարաք Օբամայի հանգուցյալ հոր խորթ քույրը՝ քենիացի Զեյթունի Օնիանգոն: Նա չորս տարի առաջ ԱՄՆ-ում փորձել է ապաստան ստանալ, բայց մերժում է ստացել:

Նոյեմբերի 2-ին Օբաման հայտարարեց, որ ինքը նոր է տեղեկանում ԱՄՆ-ում իր խորթ հորաքրոջ կեցության մասին: Վերջինիս գոյության մասին հայտնի է դարձել այն պատճառով, որ փորձել է 265 դոլար փոխանցել Օբամայի ընտրարշավի ֆոնդին:

Օբամայի ընտրարշավի մասնակիցները ԶԼՄ-ներին հայտնել են, որ նա իր ազգականուհուն որեւէ ձեւով չի օգնել այցագրի կամ ուղեւորության հարցերում:

Մակքեյնի շտաբում այդ ամենն անվանել են «ընտանեկան գործ» եւ հրաժարվել են հետագա մեկնաբանություններից:

Քանի որ ԱՄՆ-ի օրենսդրությունն արգելում է ազգականների նվիրատվությունները, Օբամայի շտաբը որոշել է վերադարձնել 265 դոլարը:

Կոնգրեսի ընտրություններում եւս դեմոկրատներն ունեն սեփական դիրքերն ամրապնդելու հնարավորություն: Նոյեմբերի 4-ին փոխվում են Սենատի կազմի 1/3-ը եւ Ներկայացուցիչների պալատի ամբողջ կազմը:

Սենատում դեմոկրատներն ունեն 51 տեղ եւ կարող են ստանալ եւս 3-6 տեղ:

Այդ դեպքում նրանք կկարողանան օրինագծեր ընդունել առանց հանրապետականների աջակցության, հաստատել դատավորների եւ նախարարների թեկնածություններ, ընդունել կամ մերժել պալատում միջազգային պայմանագրեր: Ներկայացուցիչների պալատում դեմոկրատները կարող են ստանալ եւս 25-30 տեղ:

Պ. Ք.

Թե ինչպես «Սարկոզին» զանգահարեց Պեյլինին

ԱՄՆ փոխնախագահության հանրապետական թեկնածու, Ալյասկայի նահանգապետ Սառա Պեյլինը հեռախոսային կատակի զոհ է դարձել եւ մինչեւ հեռախոսազրույցի վերջը այդպես էլ չի հասկացել, որ իրեն ձեռ են առնում, հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

Կանադացի կատակերգուներ եւ ռադիոհաղորդավարներ Մարկ-Անտուան Օդեթը եւ Սեբաստիան Տրյուդելը, որոնք Կանադայում հայտնի են «Դիմակավոր վրիժառուներ» անունով, զանգահարել են Սառա Պեյլինին:

Հեռախոսազրույցի ընթացքում Օդեթը, ներկայանալով որպես Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզի, Պեյլինի հետ խոսել է հանրապետականների ընտրարշավի, որսորդության, «իր» կնոջ՝ Կառլա Բրունիի մասին, ինչպես նաեւ վստահություն է հայտնել, որ Սառա Պեյլինը, առիթը ներկայանալու դեպքում, լավ նախագահ կլիներ:

RFI ռադիոկայանը նշում է, որ զրույցի ընթացքում Պեյլինը Սարկոզիի հետ որսի գնալու ցանկություն է հայտնել: Ֆրանսպրեսը հավելում է, որ Օդեթը 6 րոպեանոց հեռախոսազրույցի ժամանակ մի քանի անգամ հուշել է, որ դա ընդամենը կատակ է, բայց Պեյլինը մինչեւ վերջ այդպես էլ չի հասկացել: Երբ «Սարկոզի» Օդեթն ասել է, որ ինքը նախագահական ընտրարշավին հետեւում է ԱՄՆ-ում իր խորհրդական Ջոնի Հալիդեյի հետ, Պեյլինը պատասխանել է, թե ինքը ծանոթ է նրա հետ եւ գիտի այդ մասին: Բայց իրականում Ջոնի Հալիդեյը (կամ Հոլիդեյը) ֆրանսիացի հանրահայտ երգիչ է եւ դերասան:

Բացի դրանից, Պեյլինը փաստորեն չի ճանաչում Կանադայի վարչապետին: Նա չի զարմացել, երբ Օդեթը Կանադայի վարչապետի անունը հիշատակել է Սթիվեն Կարս ձեւով, մինչդեռ իրականում պետք է լինի Սթիվեն Հարպեր:

«Սարկոզին» նաեւ հայտնել է, որ «իր» կինը՝ Կառլա Բրունին հատկապես Պեյլինի համար երգ է գրել «Շրթներկը խոզի վրա» անվանումով:

Զրույցի վերջում «Սարկոզին» ասել է, որ ինքը շատ է հավանել Պեյլինի մասին պատմող «Նեյլին Պեյլին» վավերագրական ֆիլմը (դա «Hustler» հանդեսի թողարկած պոռնոֆիլմն է, որի դերասանուհին նման է Սառա Պեյլինին), եւ փոխնախագահության թեկնածուն պատասխանել է. «Հիանալի է, շատ շնորհակալ եմ, այո՛»:

Պեյլինի նախընտրական շտաբի մամլո քարտուղար Թրեյսի Շմիտը հաստատել է հեռախոսային կատակի փաստը: «Նահանգապետ Պեյլինը փոքր-ինչ զարմացած է եղել, որ ինքը հայտնվել է պետությունների ղեկավարների, այդ թվում Նիկոլա Սարկոզիի եւ այլ նշանավոր անձանց հետ միեւնույն շարքում: Այդպիսին է կյանքը», ասել է Շմիտը:

Ֆրանսպրեսի տվյալներով, անցյալում «Դիմակավոր վրիժառուների» կատակների զոհերն են եղել Էլիզաբեթ Բ թագուհին, Ժակ Շիրակը, Միք Ջագերը, Բիլ Գեյթսը, Դոնալդ Թրամպը եւ ինքը՝ Նիկոլա Սարկոզին:

Բրիտանացիները հրապարակել են Աբրամովիչի ունեցվածքի ցանկը

Մեծ Բրիտանիայի Թագավորական դատարանի որոշման մեջ հրապարակված է Չուկոտկայի խորհրդարանի նախագահի սեփականության լիակատար ցանկը, որը հայտնի է դարձել Լոնդոնի «Գարդիան» թերթին:

Դատավոր Քրիստոֆեր Քլարկը 134 էջանոց փաստաթուղթը պատրաստել է Աբրամովիչի դեմ «Յուգրանեֆտ» ընկերության ներկայացրած հայցի կապակցությամբ: Դատարանը մերժել է հայցը պատճառաբանելով, որ Աբրամովիչը մշտապես չի բնակվում Մեծ Բրիտանիայում եւ «հարկային ռեզիդենտ» չէ:

Նշվում է, որ Աբրամովիչը 2007-ին Մեծ Բրիտանիայում եղել է 67 օր, այն էլ՝ «Չելսի» ֆուտբոլային ակումբի հետ կապված գործերով: Դատավոր Քլարկի կարծիքով, ֆուտբոլը նրա համար «հոբբի է եւ ոչ թե բիզնես»:

Բացի «Չելսի» ակումբից, Մեծ Բրիտանիայում Աբրամովիչն ունի 4 տուն, որոնցից երեքը տվել է իր նախկին կնոջը եւ իրենց երեխաներին: Ունի նաեւ 2 դղյակ ԱՄՆ Կոլորադոյի նահանգի լեռնադահուկային մի առողջավայրում, մեկ դղյակ՝ Ֆրանսիայում, առանձնատներ Մերձավոր Արեւելքում, Սարդինիայում, Կարիբյան ծովի Սենտ-Բարտ կղզում:

Աբրամովիչին է պատկանում «Մոսկվայում Լեոնիդ Բրեժնեւի տունը»: Բացի դրանից, նա ՌԴ իշխանություններից երկարաժամկետ վարձակալման է վերցրել ինչ-որ «պատմական շենք»:

«Գարդիանի» տվյալներով, Աբրամովիչը Մեծ Բրիտանիայից Ռուսաստան եւ հակառակ ուղղությամբ տեղաշարժվում է մի քանի մասնավոր օդանավերով եւ զբոսանավերով, օգտագործում է նաեւ մասնավոր ուղղաթիռներ: Աբրամովիչը նավերից եւ օդանավերից օգտվում է վարձակալական հիմունքներով:

Գեղանկարիչ Ալեքսանդր Գրիգորյանի հիշատակին

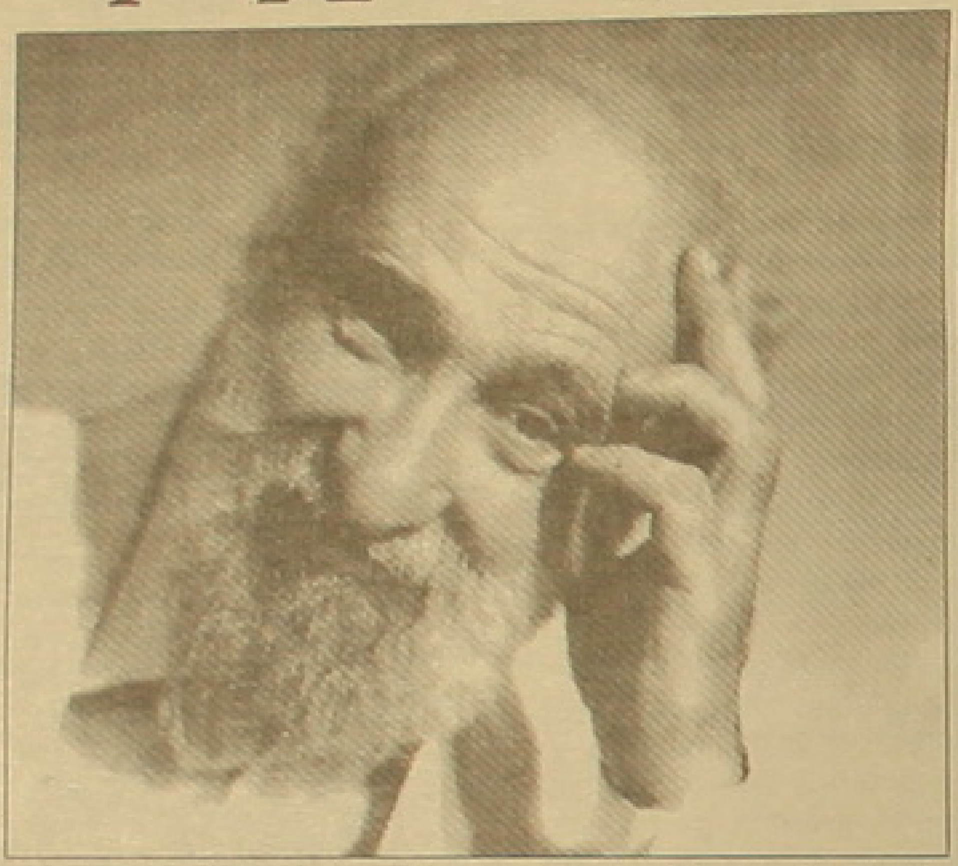

Կյանքից հեռացավ մեր կերպարվեստի փայլուն դեմքերից մեկը, իր մահկանացուն կնքեց տաղանդավոր գեղանկարիչ Ալեքսանդր Գրիգորյանը, եւ հայ նկարչության ներկապնակը նկատելիորեն խամրեց...

Ալեքսանդր Գրիգորյանը ծնվել էր վարպետների ու տաղանդավոր մարդկանց քաղաքում՝ Ալեքսանդրապոլ-Լենինականում 1927-ին: Նկարչական լավ կրթություն էր ստացել. ծննդավայրում՝ Մերկուրովի անվան դպրոց, Երեւանում՝ Թերլեմեզյանի անվան ուսումնարան եւ գեղարվեստի ինստիտուտ, երկու տարի Լենինգրադի Ռեպինի անվան ինստիտուտ, հետո՝ նորից Երեւան, նորից՝ գեղարվեստի ինստիտուտ...

Ալեքսանդր Գրիգորյանն ապրել էր իր սերնդի մանկությանն ու պատանեկությանը բաժին ընկած բոլոր դառնություններն ու զրկանքները, կարողացել էր հաղթահարել երիտասարդության բոլոր դժվարությունները եւ պատվով դուրս գալ սովետական երկրում արվեստի մարդուն վերապահված ծանր փորձություններից: Արվեստագետի իր ձիրքը նա դրսեւորել էր դեռեւս վաղ տարիքում եւ կարողացավ հետագա ստեղծագործական կյանքում խորացնել ու հարստացնել բնության պարզեւածը, ունենալ ճանաչելի սեփական ձեռագիր եւ, ինչը մեծագույն նվաճում է, նաեւ սեփական ոճ: Բնությունը առատորեն օժտել էր նրան, բայց ինքն անփույթ գտնվեց իր տաղանդի հանդեպ: Նա կարող էր լինել շատ ավելին, քան եղավ: Բայց ինչին որ նա հասավ, ինքնին արժեքավոր է ու մնայուն: Իր արվեստը, բանաստեղծի խոսքով ասած, թեթեւ էր՝ խնդում, եւ դիտողին էր պարզում նկարչի հարուստ ու մաքուր ներաշխարհը, որ լի էր կյանքի ու մարդկանց հանդեպ անափ ու անանց սիրով: Ալեքսանդր Գրիգորյանի պատկերած աշխարհը՝ մարդիկ, բնությունը՝ տուն, քար, ծառ, այգի, լեռ ու դաշտ, երկինք ու երկիր, ողողված է լույսով ու արեւով, ուրախությամբ, խնդությամբ, կյանքի ու ապրելու հրճվանքով: Իր նկարչության մեջ մութ ստվերներ չկան. իր պատկերած ստվերները շաղախված են լույսով: Ալեքսանդր Գրիգորյանի նկարչական աշխարհը «բնակեցված» է գեղեցիկ մարդկանցով. նկարիչը սիրում էր իր բնորդներին, հայկական քթիծով լեցուն, խոշոր, նշաձեւ սեւ աչքերով ճանաչելի մարդկանց: Իր բոլոր բնորդները գեղեցիկ են, որովհետեւ նկարիչը պարզապես սիրում էր մարդկանց:

Ալեքսանդր Գրիգորյանի աշխարհը գեղեցիկ երկրի ու գեղեցիկ մարդկանց գունագեղ աշխարհ է, ուր կյանքը տոն է, ցնծություն, լի հեքանոսական արբշիռ հրճվանքով:

Նրա բնանկարները, որոնց մասին մի օր բարձր գնահատական գրավոր խոսք է ասել Մարտիրոս Սարյանը, կոչելով դրանք «հայկական՝ ազգային», Հայաստանի բնության իմաստավոր ու ներքողական փառաբանումներ, որոնք հասնում են ոգեկան գեղեցկության պատկերումներին:

Նկարիչն իր արվեստով նաեւ իր դարաշրջանի ժամանակագիրն էր: Նրա դիմանկարների պատկերասրահը չափազանց հարուստ է, եւ այս առումով իր ժամանակակիցներից ոչ ոք չի կարող համեմատվել նրա հետ: Ալեքսանդր Գրիգորյանը նկարել է ոչ միայն երեւելի անձնավորությունների, այլեւ գրականության եւ արվեստի աշխարհի պարզ մարդկանց՝ ստեղծելով դիմանկարների իրոք փառահեղ մի աշխարհ: Գեղանկարչորեն հոյակապ կերպարներ կան այդ պատկերասրահում:

Ալեքսանդր Գրիգորյանը մեծապես կապված էր գրականությանը, հրաշալի գիտեր հայ գրականությունը, խոր նրբությամբ զգում էր բարձր գրականության հմայքն ու գեղեցկությունը, եւ ինքն էլ բանաստեղծություններ էր գրում, երբեմն՝ պարզ, երբեմն՝ ոճավոր ու նկարչագեղ.

Քուչակը նստել է ծառի տակ,
Հագին՝ շալ, ու կոճակն է ոսկի.
Աչքը գցել է սիրունին,
Երգ կասե, ու բերանն է ոսկի.
Սիրունը կանգնել է արեւին,
Ծոցը՝ բաց, ու մազն է ոսկի.
Քուչակի սիրտը կարյունե նրան տես,
Ու աչքի արյուն-արցունքն է ոսկի...

Հրաշալի նկարազարդող էր Ալեքսանդր Գրիգորյանը, մանավանդ հայկական հեքիաթների, մանկական գրականության եւ հայ բնաշխարհը պատմող գրքերի: «Պիոներ» ամսագրում տարիների իր աշխատանքը հազարավոր երեխաների ու պատանիների ճաշակ է ձեւավորել ու կրթել: Կարծում եմ, դա «Պիոներ» ամսագրի լավագույն ժամանակն էր:

Կյանքից հեռացավ լուսավոր, պայծառ, կենսական աշխույժով լի մի անձնավորություն, մեր ազնիվ ընկերն ու բարեկամը, իր երկրի արժանավոր քաղաքացին: Ես նրան ճանաչում էի վաղուց, եւ մեզ կապում էր տասնյակ տարիների մարդկային ջերմ բարեկամությունն ու ընկերությունը: Վստահորեն կարող եմ ասել, որ նա մեր ժամանակը դասական հայերի, դասական մտավորականության ժամանակներին կապող արժանավոր վերջին օղակներից մեկն էր:

Ալեքսանդր Գրիգորյանը հրաժեշտ տվեց կյանքին՝ թողնելով իր գեղեցիկ հոգու եւ ներաշխարհի առատ հարստությունը՝ գունագեղ ու երփներանգ մի աշխարհ, որ միշտ հրճվանք է պարգեւելու մարդկանց եւ գալիք սերունդներին: Սերունդներին կհասնի ու կմնա այն, ինչ ինքն իր անմնացորդ ապրած կյանքում ամեն օր առատորեն ընծայել է յուրաքանչյուրին ու բոլորին...

ՑՈՒՐԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«Ասպարէզի» 33-ամյա բեղմնավոր ճանապարհը

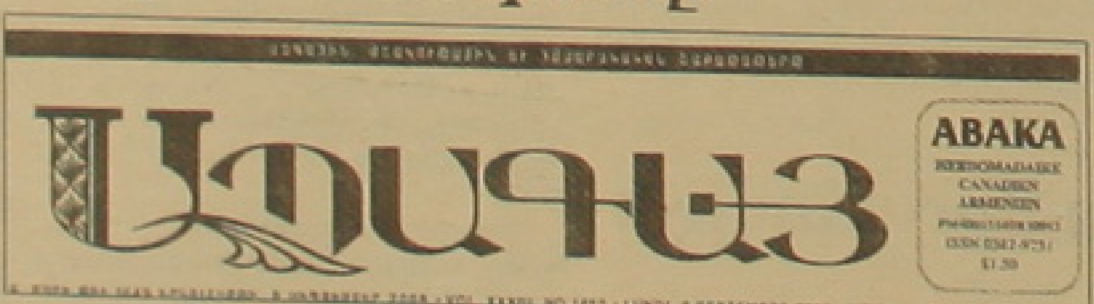

Հաշվի առնելով այն բազում արտաքին դժվարություններն ու նվիրումի, պատրաստակամության եւ անձնազոհության ներքին դրսեւորումները մեր հայրենակիցների, առանց որոնց հնարավոր չէ քերք հրատարակել սփյուռքում, հերոսություն պետք է համարել երեւի անխափան հրատարակումը Կանադայում եռալեզու (հայերեն, անգլերեն եւ ֆրանսերեն) «Ապագայ» ազգային, մշակութային եւ հասարակական շաբաթաթերթի, որը նոյեմբերի 1-ին տոնեց հիմնադրման 33-ամյակը «Բացառիկ ճաշկերույթ-համերգով» Թեքեյան մշակութային միության հանդիսասրահում:

16 էջանոց թերթի պատասխանատու խմբագիրն է նախկին եգիպտահայ Արսեն-Նուբար Մամուրյանը, որը նաեւ անգլերեն բաժնի (2 էջ) վարիչն է: Ֆրանսերեն բաժինը (դարձյալ 2 էջ) վարում է Նիկոլ Փափազյան-Հերնանդեզը: Էջադրողն է Ժակ Գոֆրիկյանը: Տորոնտոյի ներկայացուցիչը՝ Մադաթ Մամուրյանը, իսկ Մոնրեալի գրասենյակի վարիչը՝ Նվարդ Բարսեղյանը: Թերթը հրատարակվում է ԹՄՄ-ի հրատարակչատանը եւ 33-ամյակի տոնակատարությունը կատարվում է ԹՄՄ-ի հիմնադրման 60-ամյակի հանդիսությունների շրջանակներում: Զույգ տարեդարձների առթիվ Հայաստանից հատկապես հրավիրված է «Կաղանտ» հնգյակը, որը «Երեւանյան գիշերներ» իր երգացանկով խանդավառելու է ներկաներին:

Տաղանդավոր դաշնակահար Արմեն Բաբախանյանի գլխավորած այս նվագախումբը վերջին չորս տարիների ընթացքում Չինաստանի, Միջին Արեւելքի, Եվրոպայի եւ Ամերիկայի ավելի քան 20 քաղաքներում օտար հանդիսատես-ունկնդրին տված համերգներով արժանացել է անվերապահ գնահատանքի: 2007-ին Լոնդոնում կայացած համերգը CD-ի է վերածված EMI ընկերության կողմից:

«Ազգն» «Ապագայի» իր գործընկերներին շնորհավորում է եւ մաղթում հարատեւություն եւ օրեցօր նորոգվող եռանդ:

Հ. ՕՐՄԱՆՅԱՆ

Արվածը չարժեզրկելու համար

Տեղեկատվական վահանակներ

«Ճանաչենք Հայաստանի հուշարձանները» բազմաէտապային ծրագիր է եւ մեկնարկել է այս տարի հունիսի 8-ին: Այդ օրվանից պատմամշակութային արժեք ներկայացնող մի քանի հնավայրերում ու համալիրներում տեղադրվել են տեղեկատվական-բացատրական վահանակներ եւ ճանապարհային ուղեցույցներ: Այսուհետեւ Գառնու տաճարի համալիր, Գյումրիի պատմական կենտրոն, Զվարթնոցի համալիր, Նորավանքի կիրճ ու վանական համալիր այցելողները տեղեկատվական բազմալեզու վահանակներից կարող են տեղեկանալ վայրի եւ շինությունների պատմությանը:

Նշյալ ծրագրի առաջին փուլի ավարտը օրերս Խոր Վիրապի վանական համալիրում տեղի ունեցավ: Այս հնավայրի այցելուներին դժվար չի լինի տեղեկանալ Արտաշատի, Խոր Վիրապի մահապարտների բանտում Գրիգոր Լուսավորչի կրած չարչարանքների, Հայաստանում քրիստոնեության տարածման նրա ջանքերի պատմությանը: Արտաշատի պատմութան հարստությունն, ի դեպ, մերօրյա պեղումներով հայտնաբերված հնագիտական նյութով էլ է լրացվում: Իսկ վերջին գտածոների շարքում առավել արժեքավորներն են առաջին դարի խճանկարը եւ Վիկտորյա աստվածուհու արձանի թեւերը:

Ծրագրի իրականացումը բոլոր հնավայրերում էլ ուղեկցվել է մշակութային միջոցառումներով ու բազում հյուրերի ներկայությամբ: Նույնկերպ ընթացավ նաեւ Խոր Վիրապում եւ Հին Արտաշատի պեղումների վայրում տեղադրված վահանակների շնորհանդեսը: «Հայկական հուշարձանների ճանաչման ծրագիր» մշակութային հասարակական կազմակերպության նախաձեռնած «Ճանաչենք Հայաստանի հուշարձանները» ծրագիրն ի սկզբանե իրականացվել է Վիվասել-ՄՏՍ-ի, Գյումրիում Իտալիայի պատվավոր հյուպատոս Անտոնիո Մոնտալտոյի եւ USAID/CAPS-ի հովանավորությամբ ու ՀՀ մշակույթի նախարարության աջակցությամբ: Հովանավորությունն ապահովվում է «Մշակութային արժեքների եւ մշակույթի պահպանությունը բոլորի պարտքն է» սկզբունքով ու շեշտվում ծրագրի երկարաժամկետությունը:

Հաջորդ փուլում նախատեսվում է Հայաստանի հնավայրերում ոչ միայն տեղեկատվական-բացատրական վահանակների տեղադրումը շարունակել, այլեւ պատրաստել ու հրատարակել բազմալեզու ուղեցույցներ, ստեղծել մուլտիմեդիա տեսանյութ, հայկական հուշարձանների մասին ինտերնետային սպյալների բազա եւ կայք: Այս ամենը «Ճանաչենք Հայաստանի հուշարձանները» ծրագրի անելիքների շարքում է, իսկ արդեն արվածը, հասսասատես, շնորհակալ գործ է, սակայն ուղեկցվում է արվածին ոչ համադրելի PR-ի այնպիսի չափով, որը նմանում է ավելորդ ուռճացման: Վերջինը թերեւս անհարկի է, հատկապես եթե նկատի առնենք գլխավոր հովանավորի՝ Վիվասել-ՄՏՍ-ի բարեգործական ու մշակութային ծրագրերի ծավալն ու բովանդակությունը, որ անվիճելիորեն հարգանքի արժանի է:

ՆՈՆՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Արժանի վաստակի համար մրցանակ Ազնավուրին

Առաջիկա հունվարի 18-21-ը Կաննում տեղի ունենալիք ՄԻԴԵՄ-ի միջազգային երաժշտական 43-րդ տոնավաճառի շրջանակներում, հունվարի 19-ին ֆրանսահայ լեգենդար երգիչ, երգահան, կինոդերասան եւ մեծ մարդասեր Շառլ Ազնավուրին է շնորհվելու արժանի վաստակի մրցանակը երգարվեստում եւ կինոարվեստում իր երկարամյա խոշոր ներդրումների համար, տեղեկացնում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի նոյեմբերի 11-ի համարը:

84-ամյա քնարերգուն շարունակում է ստեղծագործել եւ նույնիսկ հանդես գալ աշխարհի ամենաhեղինակավոր բեմերում: Նա դարձյալ զանգվածային լրատվության միջոցների ուշադրության կենտրոնում կլինի այս տարվա վերջում, երբ Է-Մի-Ա (EMI) կթողարկի նրա նոր «Duos» խորագիրը կրող ալբոմը, որտեղ ամփոփված կլինեն իր հայտնի երգերի դուետ կատարումներն իր եւ համաշխարհային ճանաչման արժանացած աստղերի հետ: Նրանց թվում են Պոլ Անքան, Սելին Դիոնը, Պլասիդո Դոմինգոն, Ջոնի Հալիդեյը, Խուլիո Իգլեսիասը, Էլթոն Ջոնը, Լայզա Մինելլին, Նանա Մուսկուրին եւ այլք:

Ալբոմից բացի, Փարիզի «Theatre du Gymnase» թատրոնում նոյեմբերի 2-ից արդեն իսկ ներկայացվում է դստեր՝ Կատյայի գեղարվեստական ղեկավարությամբ իր երգերի հիման վրա գրված Լորան Ռյուքիեի «Ես արդեն կարող էի ինձ տեսնել» երաժշտական կոմեդիան:

«Ազնավուրն, անկասկած, ամենահայտնի ֆրանսիացի երգիչն է, որին ճանաչում են ամբողջ աշխարհում: Նա ֆրանսիական շանսոնիեի կենդանի լեգենդն է: Նրա երգերը դարձել են չափանիշ իրարահաջորդ սերունդների ամենամեծ երգիչների համար, իսկ ֆիլմերը, որոնցում դերեր է ստանձնել, համարվում են դասական գլուխգործոցներ: Հաճելի պարտականություն է մեզ համար պատվել նրան որպես անզուգական անձնավորության», նշել է «Ռիդ ՄԻԴԵՄ-ի» գործադիր պատասխանատու Պոլ Զիլկը:

Ազնավուրը հեղինակ է ավելի քան 800 երգերի, որոնց կատարումներով հանդես են եկել աշխարհի ամենահայտնի երգիչները, ինչպիսիք են Ֆրեդ Աստերը, Ռեյ Չարլզը, Բոբբի Դարինը, Սեմի Դեյվիս կրտսերը, Ժյուլիետ Գրեկոն, Լայզա Մինելլին, Էդիթ Պիաֆը, Նինա Սիմոնը եւ ուրիշներ:

Նրա ալբոմներից ամբողջ աշխարհում վաճառվել է ավելի քան 100 միլիոն օրինակ: Իսկ դերասանական տաղանդը, որը նա դրսեւորել է 9 տարեկանից բեմ դուրս գալով, ներառում է 60 ֆիլմեր, որոնցից «The Tin Drum»-ը («Թիթեղյա թմբուկ») 1979-ին արժանացել է Կաննի «Ոսկե արմավենի» մրցանակին: Իսկ 1993-ին ՀՀ նախագահի հրամանագրով նշանակվել է Հայաստանի դեսպանը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ում:

Հ. ՕՐՄԱՆՅԱՆ

Դարչինյանն առաջին հայ բացարձակ չեմպիոնն է

Վախթանգը մարտահրավեր է նետում Ֆեռնանդո Մոնտիելին

Պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի պատմության մեջ առաջին անգամ հայ բռնցքամարտիկը նվաճեց աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի տիտղոսը: Մարզական այդ սխրանքն իրագործեց 32-ամյա վանաձորցի բռնցքամարտիկ, ներկայում Ավստրալիայում բնակվող Վախթանգ Դարչինյանը: Նա իրեն գերազանց դրսեւորեց ԱՄՆ-ի Կարսոն քաղաքում մեքսիկացի Քրիստիան Միխարեսի հետ կայացած մենամարտում եւ ինչպես խոստացել էր, նոկաուտի ենթարկեց մրցակցին: Այսպիսով, IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի իր տիտղոսին Դարչինյանն ավելացրեց WBA-ի եւ WBC-ի չեմպիոնական գոտիներն ու հռչակվեց աշխարհի բացարձակ չեմպիոն:

Հիշեցնենք, որ մենամարտից առաջ անցկացված տարբեր հարցումներում մասնակիցների մեծամասնությունը (68 տոկոս) հաղթանակը տվել էր Քրիստիան Միխարեսին: Բուքմեյքերներն էլ նախապատվությունը տվել էին մեքսիկացուն՝ նրա հաղթանակը գնահատելով 1,2-1,3 գործակցով, մինչդեռ Վախթանգի հաղթանակի համար խաղադրույքներ էին ընդունվում 1,8-3,3 գործակցով: Պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտում «Կատաղած ցուլ» մականունը կրող Վախթանգը ոչ միայն հերքեց մասնագետների ու բուքմեյքերների կարծիքը, այլեւ ապացուցեց, որ առաջին թեթեւագույն քաշային կարգում իրեն հավասար չկա եւ որ ինքն ուժեղագույնն է աշխարհում: Նա նաեւ ապացուցեց, որ խոսքը գործի վերածող բռնցքամարտիկ է եւ մենամարտից առաջ Միխարեսի հասցեին ինչած խոսքերն ու տված խոստումներն իզուր չէին: Ավելորդ չէ նշել նաեւ, որ Վախթանգ Դարչինյանն առաջին թեթեւագույն քաշում աշխարհի բացարձակ անդրանիկ չեմպիոնն է: Այս փաստն ավելի է արժեւորում հայ բռնցքամարտիկի հաղթանակը:

Մենամարտն էլ ցույց տվեց, որ Դարչինյանն իրոք ուժեղ էր մրցակցից: Արդեն առաջին ռաունդում նա մրցակցին նոկդաունի ենթարկեց: Միխարեսին ոչ մի կերպ չէր հաջողվում հարմարվել Դարչինյանի մարտաոճին: Վախթանգը հաջողությամբ էր գրոհում եւ հարմար առիթը որսում մրցակցին ուժգին հարված հասցնելու համար: Ի վերջո, Դարչինյանին հաջողվեց ծնկի բերել մրցակցին: 9-րդ ռաունդում նա նոկաուտի ենթարկեց Քրիստիան Միխարեսին, որը գետնին տապալվեց ու չէր կարողանում վեր կենալ: Նշենք, որ մինչ այդ պահը մրցավարների տված միավորներով Դարչինյանը հաղթում էր 79-72 հաշվով: 8 ռաունդներից 7-ում մրցավարները հաղթանակը շնորհել էին հայ բռնցքամարտիկին: Այս փաստերը «Կատաղած ցուլի» առավելության խոսուն վկաներն են: Նշենք նաեւ, որ Միխարեսը պրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրած 42 մենամարտերում կրած չորս պարտություններից առաջին անգամ մրցակցին զիջեց նոկաուտով:

Պրոֆեսիոնալ ռինգում Վախթանգ Դարչինյանն իր 31-րդ հաղթանակը տոնեց, որից 25-ը՝ նոկաուտով: Ընդհանրապես շատ քչերին է հաջողվել նվաճել աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի տիտղոսը: Պատճառներից մեկն էլ այն է, որ տարբեր վարկածներով չեմպիոնական գոտու տերերը հաճախ խուսափում են միմյանց հետ հանդիպելուց: Դրա վառ օրինակը Կելի Պավլիկն է, որը տարբեր պատրվակներով խուսափում է Արթուր Աբրահամի հետ մենամարտելուց: Այլապես, հնարավոր էր, որ Արթուրն էլ իրականացրած լիներ վաղեմի երազանքը՝ միավորելով տիտղոսները:

Մենամարտից հետո կայացած մամուլի ասուլիսում Վախթանգ Դարչինյանը հայտարարել է, որ հաջորդ մենամարտը կցանկանար անցկացնել WBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը կրող Ֆեռնանդո Մոնտիելի հետ. «Այսօր իմ երջանիկ պահն է ինձ համար: Վերջապես իրականացրի երազանքս: Ուրախ եմ, որ կատարեցի խոստումս ու նոկաուտով հաղթեցի մրցակցիս՝ ապացուցելով, որ քաշային իմ կարգում ուժեղագույնն եմ: Միխարեսը լավ բռնցքամարտիկ է, մենամարտն էլ հեշտ չէր: Ցանկանում եմ լավագույնների հետ հանդիպել եւ դառնալ բոլոր գոտիների տեր: Հաջորդը պետք է լինի Ֆեռնանդո Մոնտիելը: Եթե ես հանդիպեմ նրա հետ, ապա թռցակի կուղարկեմ նրան, երբ հաշիվները մաքրեմ: Չեմ մենամարտում փողի համար: Ճիշտ է, փողը նշանակություն ունի, սակայն հանրահայտ լինելն ավելի կարեւոր է: Ցանկանում եմ, որ իմ որդուն ճանաչեն որպես աշխարհի չեմպիոնի եւ բռնցքամարտի լեգենդի որդու: Դա ինձ համար աշխարհում ամենաթանկ բանն է»:

Քրիստիան Միխարեսը խոստովանել է, որ մրցակիցն իրոք ուժեղ էր իրենից. «Ի՞նչ կարող եմ ասել: Ինձ չհաջողվեց հարմարվել նրա մարտաոճին: Նա ուժեղ բռնցքամարտիկ է, շնորհավորում եմ նրան: Ես չեմ եկել արդարանալու: Պայքարեցի ինչպես իսկական մեքսիկացի՝ հույսս դնելով ոչ թե խելքիս, այլ կամքիս վրա: Ես պարտվեցի, ընկա ու վեր կացա եւ ամեն պահի կհամաձայնվեմ Դարչինյանի հետ ռեւանշ մենամարտի: Իսկ առայժմ ցանկանում եմ պարզապես հանգստանալ ու վերականգնել ուժերս»:

«Ռուբինի» կանխատեսելի հաջողությունը

Կազանի «Ռուբինն» իր պատմության մեջ առաջին անգամ նվաճեց ֆուտբոլի ՌԴ չեմպիոնի տիտղոսը: Մինչ «Ռուբինը» միայն երկու ոչ մոսկովյան թիմի՝ Վլադիկավկազի «Ալանիային» ու Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթին» էր հաջողվել նվաճել ոսկե մեդալները:

«Ռուբինը» մրցակիցների համար անհասանելի դարձավ առաջնության ավարտից 3 տուր առաջ՝ հյուրընկալվելիս 2-1 հաշվով պարտության մատնելով «Սատուռնին»: 27 խաղից հետո «Ռուբինը» վաստակել է 60 միավոր: 2-րդ տեղում 50 միավորով ընթացող ԲԿՄԱ-ն 0-1 հաշվով զիջելով «Սպարտակին», կորցրեց առաջատարին հասնելու բոլոր հույսերը: Երկրի նախորդ տարվա չեմպիոն «Զենիթը» 43 միավորով 5-րդ տեղում է ու պայքարում է առաջնության բրոնզե մեդալների համար: 44-ական միավոր ունեն «Դինամոն» ու «Ամկարը»: 3-րդ տեղի համար պայքարողների թվում է նաեւ 43 միավոր ունեցող Մոսկվայի «Սպարտակը»:

Օգանովը զիջեց մրցակցին

Ամերիկյան Կարսոն քաղաքում անցկացված բռնցքամարտի երեկոյի ընթացքում հայ մարզասերներին բացի Վախթանգ Դարչինյանի մենամարտից հետաքրքրում էր նաեւ ռուսաստանցի Վիկտոր Օգանովի մրցավեճն ամերիկացի Անդրե Դիրելի հետ: 32-ամյա Օգանովն այդ մենամարտում վիճարկում էր NABO-ի վարկածով չեմպիոնի թափուր տիտղոսը:

Առաջին իսկ պահերից Օգանովը գրոհի նետվեց՝ հույս ունենալով օգտագործել իր հուժկու հարվածները: Սակայն Օգանովի բախտը չբերեց: Դիրելի հարվածներից մեկը նրան վնասվածք պատճառեց եւ ուժեղ արյունահոսություն սկսվեց: Չնայած դրան, Օգանովը շարունակեց մենամարտը: 6-րդ ռաունդում, երբ ամերիկացին հերթական գրոհը կազմակերպեց ու հարվածեց, ռինգի մրցավարը դադարեցրեց մենամարտն ու տեխնիկական նոկաուտով հաղթանակը շնորհեց Դիրելին:

Այդ հաղթանակի շնորհիվ Անդրե Դիրելը ոչ միայն նվաճեց NABO-ի վարկածով չեմպիոնի տիտղոսը, այլեւ իրավունք ստացավ ռուսաստանցի մեկ այլ բռնցքամարտիկ Դենիս Ինկինի հետ վիճարկելու WBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը:

Նալբանդյանը զիջեց չեմպիոնությունն ու ուղեգիրը

Դավիթ Նալբանդյանին չհաջողվեց դառնալ Փարիզում անցկացված թենիսի մրցաշարի հաղթող, որի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 2,27 մլն եվրո էր: Կիսաեզրափակիչում հաղթելով ռուսաստանցի Նիկոլայ Դավիդենկոյին, Նալբանդյանն իրավունք ստացավ պաշտպանելու անցյալ տարի այս մրցաշարում շահած հաղթողի կոչումը: Նրա մրցակիցը ֆրանսիացի Ժո-Ուիլֆրիդ Տսոնգան էր: Նշենք, որ մրցաշարի հաղթողը նաեւ իրավունք էր ստանում հանդես գալու Շանհայում կայանալիք թենիսի աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնությունում, ուստի հաղթանակի արժեքը եզրափակիչ մրցախաղում շատ բարձր էր:

Առաջին խաղափուլում Տսոնգան ֆրանսիացիների ջերմ աջակցությունից ոգեւորված, հաղթեց 6-3 հաշվով: Երկրորդում Նալբանդյանին հաջողվեց ռեւանշ վերցնել (6-4): Սակայն 3-րդ խաղափուլում Տսոնգան կրկին առավելության հասավ (6-4) ու շահեց մրցախաղը: Այսպիսով, Տսոնգան կրկնեց իր հայրենակիցներ Գի Ֆորժեի ու Սեբաստիան Գրոժանի ցուցանիշը, որոնց հաջողվել էր այս մրցաշարում հաղթող ճանաչվել համապատասխանաբար 1991-ին եւ 2001-ին: 23-ամյա Տսոնգան մարզական կարիերայում 2-րդ տիտղոսը նվաճեց ու իրավունք ստացավ առաջին անգամ հանդես գալու աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնությունում: Շանհայում նա մրցավեճի կբռնվի Ռաֆայել Նադալի, Ռոջեր Ֆեդերերի, Նովակ Ջոկովիչի, Էնդի Մյուրեյի, Նիկոլայ Դավիդենկոյի, Էնդի Ռոդիկի եւ Խուան-Մարտին դել Պոտրոյի հետ: Ճիշտ է, Ռաֆայել Նադալը վնասվածք ունի եւ առայժմ Շանհայում նրա մասնակցությունը հարցականի տակ է:

Հեմիլտոնն աշխարհի ամենաերիտասարդ չեմպիոնն է

Բրազիլիայի Գրան պրիի խաղարկությամբ ավարտվեց «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի աշխարհի առաջնությունը: Առաջին անգամ հաջողությունն ուղեկցեց բրիտանացի մարզիկ Լուիս Հեմիլտոնին, որը 23 տարեկանում դարձավ աշխարհի ամենաերիտասարդ չեմպիոնը: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի եւս Հեմիլտոնը մոտ էր հաջողությանը, սակայն վերջին պահին նա ձեռքից բաց թողում: Այդ խնդիրը լիովին իրագործելի էր: Հեմիլտոնը կատարեց խնդիրը եւ վերջնագիծը հատեց 5-րդը, ինչը նրան չեմպիոնի տիտղոսին արժանացրեց:

Ընդհանուր հաշվարկով Հեմիլտոնը վաստակեց 98 միավոր եւ մեկով գերազանցեց բրազիլացի Ֆելիպե Մասային, որը դարձավ մրցումների հաղթող: Բրազիլիայում 2-րդ տեղը գրավեց աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Ֆեռնանդո Ալոնսոն, իսկ 3-րդը վերջնագիծը հատեց Կիմի Ռայկոնենը:

Եթե անցյալ տարի Հեմիլտոնի գլխավոր հակառակորդը ֆինն Կիմի Ռայկոնենն էր, ապա այս անգամ նրան հարկավոր էր գերազանցել «Ֆերարիի» ավտոմրցարշավորդ, բրազիլացի Ֆելիպե Մասային: Սակայն չեմպիոն դառնալու համար Հեմիլտոնին բնավ էլ անհրաժեշտ չէր հաղթող ճանաչվել Բրազիլիայում: Հաջողության համար բավական էր ավտոմրցավազքն ավարտել 5-րդ տեղում:

«Կոնստրուկտորների գավաթի» խաղարկությունում հաղթեց «Ֆերարին», որի կազմում հանդես եկան Ֆելիպե Մասան եւ Կիմի Ռայկոնենը: «Ֆերարին» 21 միավորով գերազանցեց «Մակլարենին», որի մարզական պատիվը պաշտպանում էին Լուիս Հեմիլտոնն ու Հեյկի Կովալայնենը: 3-րդ տեղը զբաղեցրեց «BMW-Զաուբերը»:

Իսինբաեւան ստացավ իր մրցանակը

Օլիմպիական խաղերի կրկնակի չեմպիոնուհի, ձողացատկի աշխարհի բազմակի ռեկորդակրուհի Ելենա Իսինբաեւային Ամստերդամում հանձնվել է տարվա լավագույն թեթեւատլետուհու համար սահմանած մրցանակը: Այն Իսինբաեւային է հանձնել թեթեւ ատլետիկայի եվրոպական ֆեդերացիայի նախագահ Հանս Յորգ Վիրցը: Այդ մրցանակին ռուսաստանցի մարզուհին արժանացել է Վալենսիայում կայացած աշխարհի առաջնությունում եւ Պեկինի օլիմպիադայում տարած հաղթանակների, աշխարհի ռեկորդը երեք անգամ բարելավելու համար:

«Այս մրցանակն ընդհանրացնում է մարզումների եւ մրցումների ժամանակ ներդրած իմ բոլոր ջանքերը: Հաճելի է, որ աշխատանքը գնահատվում է, սակայն ինձ համար ավելի կարեւոր է մարզասերների աջակցությունը: Երբ Պեկինում համաշխարհային նոր ռեկորդ էի պատրաստվում սահմանել, մարզադաշտի տրիբուններում հավաքված մարզասերներն իրենց բացականչություններով ինձ շատ օգնեցին: Անչափ շնորհակալ եմ բոլոր ռուսաստանցիներից ջերմ աջակցության համար», նշել է Իսինբաեւան մրցանակը ստանալուց հետո: Այժմ Իսինբաեւան հանգստանում է, որից հետո կսկսի նախապատրաստվել հաջորդ տարի Բեռլինում կայանալիք Եվրոպայի առաջնությանը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ամերիկայի հայկական համագումարը ողջունում է հռչակագրի ստորագրումը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 2008 թ.: Նոյեմբերի 2-ին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները ստորագրեցին Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման վերաբերյալ համատեղ հռչակագիր, որը տեղի ունեցավ Մոսկվայում Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի եւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցով ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահներ Մեթյու Բրայզայի (ԱՄՆ) եւ Բեռնար Ֆասիեի (Ֆրանսիա) հովանու ներքո, հաղորդեց Ամերիկայի հայկական համագումարը:

Սա 1994-ին զինադադարի հաստատումից ի վեր կողմերի միջեւ ստորագրած առաջին նման փաստաթուղթն է: Փաստաթուղթը կողմերին պարտավորեցնում է ԼՂ-ի հիմնախնդիրը կարգավորել ԵԱՀԿ-ի շրջանակներում խաղաղ քաղաքական գործընթացի միջոցով: Մեդվեդեւը նշեց, որ այն «կնպաստի Հարավային Կովկասում իրավիճակի առողջացմանը եւ տարածաշրջանում կայունության ու անվտանգության հաստատմանը»:

Վրաստանում 2008-ի օգոստոսին տեղի ունեցած հակամարտությունից հետո, ինչպես նաեւ նվազող նավթի գների, գլոբալ ֆինանսական անկայունության եւ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի առաջնորդության ներքո Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման աշխուժացման պայմաններում՝ սա կարեւոր զարգացում է: Հարավային Օսիայում ռազմական գործողությունների վերաբերյալ Ադրբեջանի նախնական արձագանքն էր նման հարձակում իրականացնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության դեմ:

Համատեղ հռչակագիրը կարեւոր է նաեւ այն առումով, որ նշանավորում է Ադրբեջանի անհաշտ դիրքորոշման եւ աճող ռազմատենչ հռետորության դադարումը, ներառյալ նախագահ Իլհամ Ալիեւի վերջերս արած հայտարարությունն այն մասին, որ «պատերազմը դեռ ավարտված չէ, ավարտվել է միայն պատերազմի առաջին փուլը, եւ մենք պատրաստ ենք ազատագրել մեր հողերը ցանկացած պահի»: ԵԱՀԿ-ի շրջանակներում ԼՂ-ի հիմնախնդրի կարգավորման պարտավորության վերահաստատումը բացառում է որեւէ ռազմական լուծում, որի կողմնակցության մասին բազմիցս հայտարարել է Ադրբեջանը, եւ, հուսով ենք, կնշանավորի Ադրբեջանի ռազմատենչ հռետորության դադարեցումը, որը նույնպես կրկին սկսեց հնչեցվել հոկտեմբերի կեսերին Ադրբեջանում նախագահական ընտրություններից առաջ եւ դրանից հետո:

«Ամերիկայի հայկական համագումարը ողջունում է նախագահ Սերժ Սարգսյանի եւ նրա վարչակազմի ջանքերը՝ ԵԱՀԿ-ի գործընթացին հետեւողական լինելու վերաբերյալ Ադրբեջանի կողմից հասարակական եւ իրավական պարտավորության ստանձնման ապահովման գործում», ասաց Հայկական համագումարի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Հրայր Հովնանյանը: «Համագումարը միշտ հավատացած է եղել, որ ԼՂ-ի հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման գործընթացի վերջնական արդյունքը պետք է ընդունելի լինի Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի ժողովրդի համար, եւ նախագահ Սարգսյանը կոչ էր արել հայ ժողովրդի շահերին հիմնված ակտիվ հանրային քննարկումների: Լեռնային Ղարաբաղի խիզախ ժողովուրդը անսասան պաշտպանեց իր հայրենիքը, զոհաբերելով ամենաթանկարժեքը: Նախագահ Սարգսյանի հաստատուն ղեկավարության ներքո Հայաստանն ու Լեռնային Ղարաբաղը վճռականորեն դիմակայեցին դժվարություններին, երբ Ադրբեջանը փորձում էր մեր ժողովրդին տեղահանել իրենց պապենական հայրենիքից եւ անհասկանալիորեն շարունակում է պատերազմի սպառնալիքի իր հռետորությունը», շարունակեց Հովնանյանը:

1980-ականների վերջում Լեռնային Ղարաբաղը սկսեց անկախացման խաղաղ ու օրինական շարժում՝ Խորհրդային Միության օրենքների շրջանակներում: Ադրբեջանի լուծումն այն էր, որ նա փորձեց վերացնել խնդիրը եւ ոչնչացնել հայերին Լեռնային Ղարաբաղում ու Ադրբեջանում, այդ թվում՝ Սումգայիթում եւ Բաքվում ջարդերի միջոցով, որոնք ուղղված էին հայերի, ռուսների ու հրեաների դեմ: 1994-ին հաստատվեց զինադադար, որից հետո հակամարտությունը կարգավորելու վերաբերյալ բազմաթիվ առաջարկներ արվեցին, այդ թվում՝ 2001-ի «Քի Վեսթի» բանակցություններին, որոնք ընդունել էր Հայաստանը, սակայն մերժվել էին Ադրբեջանի կողմից: 2007-ին մի առաջարկ ներթափանցեց մամուլի մեջ եւ ծառայեց միայն Ալիեւի ագրեսիվ գործողությունների ուժգնացմանը, ում երկիրը նավթից ստացած հսկայական շահույթները գործածեց մեծածավալ սպառազինությունների ֆինանսավորման համար, ինչպես նաեւ շարունակում է Հայաստանի մեկուսացումը՝ Հայաստանը շրջանցող նավթամուղի կառուցման եւ այլ միջոցներով: Լեռնային Ղարաբաղի պատմական խնդիրների մասին համապարփակ տեղեկատվության համար այցելեք http://www.aaainc.org/fileadmin/aaainc/pdf-2008/Nagorno-Karabakh---A-White-Paper.pdf (Nagorno Karabagh - A White Paper.)

Լեռնային Ղարաբաղի հարցի կարգավորման վերաբերյալ ամեն մի որոշում պետք է հաշվի առնի իրական փաստերը, ապահովի Ղարաբաղի բնակչության անվտանգության օրինական կարիքները, ինչպես նաեւ ինքնորոշման իրավունքը: Հայկական համագումարը ի սկզբանե վճռականորեն ներգրավված է եղել ղարաբաղյան շարժման մեջ: Համագումարը նշում է, որ ընդդիմությունը Հայաստանում կասեցրել է իր գործողությունները՝ չխոչընդոտելու այս, ինչպես նաեւ Թուրքիա-Հայաստան հարաբերությունների զարգացումների ընթացքին:

Հայկական համագումարը նշում է նաեւ ԱՄՆ-ի աջակցությունը Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի հիմնարար իրավունքներին ու ձգտումներին, ինչպես նաեւ հիմնախնդրի խաղաղ ու արդար կարգավորմանը, ինչի մասին վկայում են ԱՄՆ-ի Սենատում 178-րդ բանաձեւի ընդունումը (S.J.Res. 178), ինչպես նաեւ վերջին 20 տարվա ընթացքում ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի այլ հայտարարություններն ու գործողությունները: Դրանց թվում են.

- Հայկական համագումարի նախաձեռնած Ազատության աջակցության ակտի 907-րդ բանաձեւի ընդունումը, որով արգելվում է օգնության հատկացումն Ադրբեջանին այնքան ժամանակ, քանի դեռ այդ երկիրը չի դադարեցրել իր ռազմական գործողությունները:
- Կոնգրեսի կողմից Արցախի ժողովրդին հատկացրած մարդասիրական օգնությունը՝ աջակցելու վերացնել Ադրբեջանի կողմից Արցախի ժողովրդին պարտադրած ավերիչ պատերազմի հետեւանքները:

Ի լրումն վերը նշվածի, հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման գործընթացին աջակցելու նպատակով ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը հետեւողականորեն հատկացրել է ֆոնդեր՝ կողմերի միջեւ վստահության մթնոլորտի ձեւավորման միջոցների համար, որոնք Ադրբեջանը միշտ մերժել է: Վստահության մթնոլորտի ձեւավորման միջոցների իրականացման փոխարեն, Ադրբեջանի բանակն ավերեց դարավոր հայկական գերեզմանատունը Հին Ջուղայում: Քրիստոնեական այս գերեզմանատունը ստեղծվել էր միջնադարում եւ հայտնի էր քարե պատմական հուշարձաններով, որոնց վրա փորագրված էին հայկական պատմական դիզայնով հնադարյան խաչքարեր:

1972-ին հիմնված՝ Ամերիկայի հայկական համագումարը Վաշինգտոնում տեղակայված խոշորագույն համազգային հասարակական կազմակերպություն է, որն օժանդակում է հայկական հարցերի մասին ըմբռնմանն ու լուսաբանմանը: Համագումարը 501 (c)(3) կարգավիճակով հարկերից ազատված անդամակցական կազմակերպություն է:

Ծնթ.- Լեռնային Ղարաբաղի պատմական խնդիրների մասին համապարփակ տեղեկատվության համար այցելեք http://www.aaainc.org/fileadmin/aaainc/pdf-2008/Nagorno-Karabakh---A-White-Paper.pdf (Nagorno Karabagh - A White Paper.)

ՀԱՄԱՌՈՏ

Երեւանում նոյեմբերի 1-ի դրությամբ ծնվել է 13 994 երեխա

Այս տարվա նոյեմբերի 1-ի դրությամբ Երեւանի 10 ծննդատներում ծնվել է 13 994 երեխա՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ 7,3 տոկոսով ավելի: Այդ թվում քաղաքապետարանի ենթակայությամբ գործող 4 ծննդատներում ծնվել է 4132 երեխա: Երեւանի քաղաքապետարանի առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի վարչության պետ Արմեն Սողոյանն այսօր լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հավաստեց, որ հուլիսի 1-ից ծննդօգնության ոլորտում պետական հավաստագրերի ներդրումը տվել է սպասված արդյունքը: Այս գործընթացն ապահովում է բացառապես անվճար ծննդօգնության իրականացում: Հուլիսի 1-ից մինչեւ օրս Երեւանում կանանց խորհրդատվական ծառայություններին արդեն 6 665 հավաստագիր է բաժանվել: Վարչության պետը փաստեց, որ վերջին շրջանում ծննդօգնության հետ կապված բողոքներ գրեթե չեն ստացվել:

Բենզինի գինը Հայաստանում նվազել է

Հայաստանում 2008 թ. հոկտեմբերին սեպտեմբերի համեմատ գրանցվել է բենզինի՝ 6,1%, եւ դիզելային վառելիքի 7,5% գնանկում: Այնուհանդերձ, ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալներով, 2008-ի հոկտեմբերին 2007-ի դեկտեմբերի համեմատ բենզինի եւ դիզելային վառելիքի գնով արձանագրվել է գնաճ, համապատասխանաբար, 10,7% եւ 20,2%-ով, իսկ 2007-ի հոկտեմբերի համեմատ, համապատասխանաբար, 23% եւ 34,1%-ով, հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

«Վյուրտ» ՍՊԸ-ին անհրաժեշտ են տեխնիկական կրթությամբ եւ սեփական ավտոմեքենաներով վաճառքի խորհրդատուներ՝ Աբովյան, Էջմիածին, Արմավիր, Գյումրի, Հրազդան, Ջերմուկ(?) քաղաքներում աշխատելու համար: Ինքնակենսագրություններով ներկայանալ «Վյուրտ» ՍՊԸ գրասենյակ՝ Աշտարակի խճուղի 2/2, հեռ.՝ 39 53 47, 39 53 48:

YEARS 10

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, մշակվում է ՀՀ Արարատի մարզի Սիս համայնքի վարչական տարածքում հողի սեփականատեր [illegible] Մնացականյանի՝ ջրօգտագործման թույլտվության երկարացման համար՝ ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 164,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2008 թ. նոյեմբերի 10-ին, ժամը 16-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, մշակվում է ՀՀ Արարատի մարզի Սիս համայնքի վարչական տարածքում հողի սեփականատեր Նորիկ Եփրեմյանի՝ ջրօգտագործման թույլտվության գործողության ժամկետի երկարացման համար՝ ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 162,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2008 թ. նոյեմբերի 10-ին, ժամը 16-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, մշակվում է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Կարճաղբյուր համայնքին՝ խմելու-տնտեսական նպատակով համայնքի վարչական տարածքում գտնվող «Կարճաղբյուր» եւ [illegible] համայնքի վարչական տարածքում գտնվող «Խաչաքար» կոչվող բնական աղբյուրներից 1,2 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2008 թ. նոյեմբերի 10-ին, ժամը 16-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

Հայտարարություն

Նոյեմբերի 7-ին, ժամը 11:00-ին **ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը, «ՕՁԵՍ» ՍՊԸ, Կոտայքի մարզի Նոր-Գեղի գյուղապետարանը** կազմակերպում են հասարակական լսումներ Կոտայքի մարզի Նոր-Գեղի համայնքում նախատեսվող «ՕՁԵՍ» ՓԲԸ կաթսայատան շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ: Նախագծային փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ Ք.Երեւան Կոմիտաս 29 հասցեում:

Հայտարարություն

Նոյեմբերի 11-ին, ժամը 11:00-ին **ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը, «Էներգացանց նախագծի ինստիտուտ» ՓԲԸ, Ծովագյուղի գյուղապետարանը** կազմակերպում են հասարակական լսումներ Գեղարքունիքի մարզում 110կվ «[illegible]» ՕԳ-ի 107-126,140-143 հատվածների վերակառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ: Նախագծային փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ Ք.Երեւան Կոմիտաս 29 հասցեում:

Հայտարարություն

Նոյեմբերի 12-ին, ժամը 11:00-ին **ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը, «ՎԻԳՀԱՍ» ՍՊԸ, Արարատի մարզի Այգավանի գյուղապետարանը** կազմակերպում են հասարակական լսումներ՝ ՀՀ Արարատի մարզի Այգավան համայնքում նախատեսվող ԱԳԼՃ կայանի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ: Նախագծային փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ Ք.Երեւան Կոմիտաս 29 հասցեում:

www.azg.am

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 03.11.2008 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	303.69
EUR	1	ԵՎՐՈ	389.83
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	11.27
GEL	1	Վրաց. լարի	213.27

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 3.11.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: